БАҲОР КЕЛДИ, ЭКИШГА ТАЙЁРГАРЛИКНИ ТЕЗЛАТИНГ!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 43 (1821) | 1 март, чоршанба, 1961 йил | Баҳоси 2 тийин

Қишлоқ хўжалигимизнинг йўлчи юлдузлари

ПАХТАЧИЛИККА—КЕНГ ЙЎЛ!

Ҳ. ТУРСУНҚУЛОВ,
Янгийўл районидаги Хрущев номли колхознинг раиси, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

КВАДРАТДА ГАП КЎП

Партия ва ҳукумат бизга пахтачиликни ривожлантириш учун ҳамма шарт-шароитларни яратиб берди. Айниқса, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг янги прогрессив усул — квадрат усулига ўтиш тўғрисидаги қимматли маслаҳатлари пахтачилик ишларини комплекс механизациялаштириш асосида мўл ҳосил етиштириш, қўл меҳнатини кам сарфлаб, пахтани арзонга туширишда жуда катта ёрдам бермоқда.

Совет давлати ва конструкторларимиз ерни экишга тайёрлашдан тортиб, чигит экиш, ғўзани парвариш қилиш ва ҳосилни териб олишга қадар барча оғир ишларни тўла механизациялаштириш учун янгидан-янги ажойиб машиналарни яратиб бермоқдалар. Ана шулар туфайли биз пахтакорлар эндиликда деҳқончилик маданиятини кўтариш билан мамлакатимиз учун энг зарур бўлган қимматли хомашё — пахтани йилдан-йил кўп етиштиришнинг кенг йўлига тушиб олдик. 1959 йилда республикамиз пахтачилик тарихида ҳеч бир кўрилмаган ютуққа эришди. Мамлакатга 3 миллион 163 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» етказиб берилди.

Маълумки, ўтган 1960 йил пахтачилик учун оғир йил бўлди. Республикамиз пахта тайёрлаш планини бажармади. Айниқса, бизнинг Тошкент областимиз давлатдан анча пахта қарздор бўлиб қолди. Лекин ишнинг кўзини билиб, янги агротехника усулларини тўғри қўллаган, механизациядан яхши фойдаланабилган уста пахтакорлар ноқулай об-ҳаво шароитида ҳам пахтадан юқори ҳосил олиш мумкин эканлигини амалда кўрсатдилар. Буни биз ўз колхозимизнинг тажрибасида кўриб келмоқдамиз.

Кейинги икки йил ичида бизнинг колхозимизда ҳам катта қийинчиликлар бўлди. 1959 йил 24 майда 1305 гектар пахтамизни дўл урган эди. 1960 йил 19-20 майда яна худди ўша полосадаги 1015 гектар яшнаб турган ғўзамизни сел олиб кетди. Бу ерларга то июнь ойигача қайта чигит экдик. Шундай бўлса ҳам планни тўла ва ошириб бажардик. Ўтган йили колхозимиз 1500 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 28 центнердан ҳосил олиб, планни 115 процент бажарди.

Давлатга 4 минг тоннадан кўпроқ пахта сотдик. Бу муваффақиятга эришишда бизга квадрат иш берди.

Пахтанинг етилиб пишиши учун 160 кун вақт керак дейдилар. Бу тўғри. Лекин «қаловини топса, кор ёнар» деганган эди. 1000 гектардан кўпроқ ерга июнь ойида қайта экилган чигитни суғориб чиқардик. Ҳамма ерда ғўзани 60х60 схемасида жойлаштирдик. Еримиз қия бўлишига қарамасдан, чигит униб чиқиши биланоқ механизация билан икки томонлама ишлашга киришдик. Озиқлантиришни барвақт бошладик. Бунда чиритилган қора гўнгни элаб, минерал ўғитга аралаштириб, машина билан солдик. Яганани вақтида ўтказдик. Ғўзанинг талабига қадек, агар ғўзанинг тобини билиб, ишлови етказилса, бундан камроқ вақтда ҳам етилтириш мумкин экан. Ўтган йили бизнинг пахтамиз кечки бўлиб қолраб қондириб суғордик. Ана шу йўл билан ғўзанинг ўсиши ва ривожланишини тезлаштириб, пахтанинг барвақт очилишига эришдик.

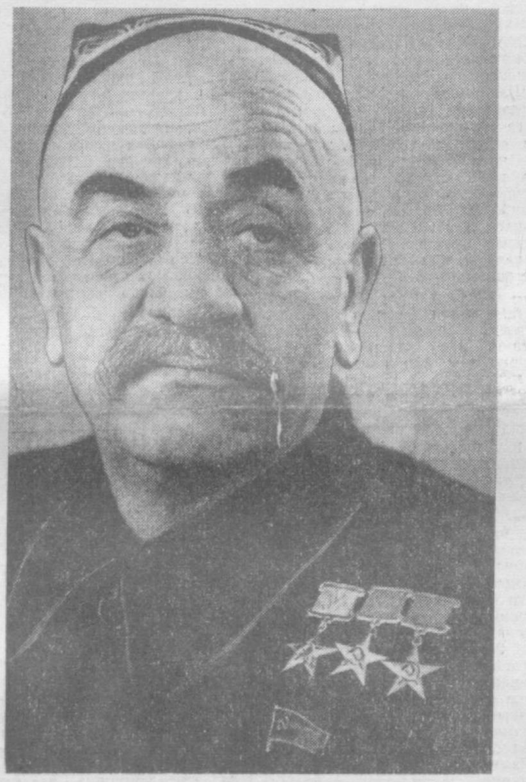

Суратда: ўртоқ Ҳамроқул ТУРСУНҚУЛОВ.

(Охири иккинчи бетда)

КПСС XXII СЪЕЗДИНИ ЯНГИ ҒАЛАБАЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАМИЗ!

Ўзбекистон ССР саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари ҳамда ташкилотлари ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчиларининг КПСС XXII съезди шарафига олган

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Биз Ўзбекистон ССР саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари КПСС XXII съездини муносиб кутиб олишга интилиб, 1961 йил планини муддатидан илгари бажариш учун бошланган социалистик мусобақани тағин ҳам кенгроқ авж олдириб юборишга аҳд қилдик ва ўз зиммамизга қуйидаги социалистик мажбуриятларни оламиз.

САНОАТ БЎЙИЧА

Ялпи маҳсулот ҳамда буюмларнинг жуда муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан 1961 йил планини муддатидан илгари, 26 декабрда бажариш; меҳнат унумдорлигини ўстириш юзасидан белгиланган топшириқни 11 процент ошириб бажариш.

1960 йилдагига қараганда, табиий газ чиқаришни 2,9 баравар, рангли металлар қазиб чиқаришни 2 баравар, нефть чиқаришни 5 процент, электр энергияси ҳосил қилишни 13 процент, қора металлар прокати ишлаб чиқаришни 5 процент ва қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқаришни 1,5 баравар кўпайтириш.

Пландан ташқари камида 30 минг тонна минерал ўғитлар ишлаб чиқариш, пахта териш машиналари ишлаб чиқариш юзасидан ўн ойлик программани КПСС XXII съезди очиладиган кунга қадар бажариш. 1961 йил 10 апрелгача пландан ташқари чигитни уяларга аниқ қилиб экадиган 1260 та СТВХ-4 сеялкалари тайёрлаб чиқариш.

КПСС XXII съезди очиладиган кунгача пландан ташқари 30 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаш, қўшимча равишда 4,5 миллион кубометр газ ва 82 минг тонна кўмир чиқариш 1,3 миллион сўмлик кабель ва электротехника маҳсулотлари тайёрлаб чиқариш, 48 миллион киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилиш, 1,4 миллион метр ип газлама ва 150 минг метр шойи газлама тўқиб чиқариш, 770 минг дона устки ва ички трикотаж кийимлари, 200 минг жуфт чарм пойафзал, 580 минг сўмлик кийим-кечак, пластмассадан ясалган 400 минг сўмлик буюмлар ва 80 тонна кондитер маҳсулотлари тайёрлаб чиқариш. Машинасозлик ва радиоэлектротехника саноатида 1961 йилда машина ва приборларнинг 150 янги нусхасини яратиш ва маҳсулотларнинг 600 янги хилини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, 29 цех ва участкани комплекс механизациялаштириш, камида етти автомат ва 15 поток-механизациялаштирилган ва 58 поток линияларини жорий қилиш, 1100 единицадаги асбоб-ускуналарни модернизация қилиш.

25 миллион киловатт-соат электр энергияси, 50 минг тонна мис, 120 тонна алюминий, 450 тонна ўсимлик мойи. 163 тонна ип калава тежаш, 29 корхонани газ билан ишлашга ўтказиш.

Нефть ва калий тузлари запасларини ошириш юзасидан берилган топшириқни 10 процент, газ, қўрғошин ва мис запасларини ўстириш юзасидан берилган топшириқни 5 процент ошириб бажариш. КПСС XXII съезди очиладиган кунгача етти янги перспектив майдонларда нефть ва газ қидириш учун чуқур қудуқлар пармалаш ишларини амалга ошириш.

ҚУРИЛИШ БЎЙИЧА

Қурилиш-монтаж ишлари планини 25 декабргача бажариш. Оҳангарондаги цемент заводининг биринчи навбат қисмини ва темир-бетон конструкциялари заводини, Тошкент шаҳридаги сантехника асбоб-ускуналари заводини, «Ташавтомаш», «Чирчиксельмаш» заводларида ва трактор йиғиш заводида механика-йиғиш ва қуйиш цехларини, пахта тозалаш пунктларида 34 қуритиш-тозалаш цехларини муддатидан илгари ишга тушириш. Фарғонадаги нефтни қайта ишлаш заводида, Чирчиқ электрокимё комбинатида, Оҳангарон кўмир ҳавзасида, Оҳангарон ва Тахиатош ГРЭСларида, Тошкент ГЭСида, Бўстонлиқ ва Фарғона консерва заводларида қўшимча қувватларни ишга тушириш. Тошкент, Фарғона тўқимачилик ва Марғилон шойи комбинатларида 920 тўқув станогини ва 50 йигирув урчуқларини муддатидан илгари ишга тушириш.

611 минг квадрат метр уй-жой майдонини, 46 мактаб, шу жумладан 25 мактаб-интернат, 2835 ўринли болалар муассасалари ва 1320 ўринли касалхоналарни муддатидан илгари қуриб ишга тушириш, кўчаларга 110 километр газ тармоқлари ётқизиш ва 30 минг квартирага газ ўтказиш.

КПСС XXII съезди очиладиган кунгача аҳолига маиший хизмат кўрсатадиган 20 комбинат барпо этиш ва 150 устахона ва ателье ташкил қилиш. Пландан ташқари маиший хизмат кўрсатадиган икки комбинат, якка заказ билан кийим-кечак ва пойафзал тикадиган, шунингдек металл буюмлар ва мебель ремонт қиладиган 180 устахона ва уй-рўзғор буюмларини ремонт қиладиган 20 устахона барпо этиш.

Қурилиш ишларини туғаллаб, далаларни суғориш учун Туябўғиз сув омборида 120 миллион, Чимқўрғон сув омборида 170 миллион ва Дегрез сув омборида 11 миллион кубометргача сув тўплашни таъминлаш.

Йўл қурилиши программасини 25 декабргача бажариш; КПСС XXII съезди очиладиган кунгача асфальт ётқизиладиган 1300 километр автомобиль йўлини қуриб битказиш ва реконструкция қилиш.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ТАБРИГИ

МОСКВА, 28 февраль. (ТАСС). Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Мўғулистон Халқ-Революцион партияси Марказий Комитетига табрикнома юбориб, Мўғулистон Халқ-Революцион партияси Марказий Комитетини, партиянинг ҳамма аъзоларини ва қардош мўғул халқини Мўғулистон Халқ-Революцион партиясининг қирқ йиллиги муносабати билан самимий қутлади.

Табрикномада айтиладики, Мўғулистон Халқ-Революцион партияси марксизм-ленинизм байроғи остида тарихан қисқа муддат ичида мамлакатни асрлар бўйи давом этган иқтисодий ва маданий қолоқликдан социализм қуришнинг ёруғ йўлига олиб чиқди. Мўғул халқи туб манфаатларининг чинакам ифодачиси — Мўғулистон Халқ-Революцион партияси меҳнаткашлар жуда кенг оммаси билан маҳкам боғланган бўлиб, меҳнаткашлар уни ўзларининг синалган йўлбошчиси деб биладилар. Марксча-ленинча пролетар интернационализми идеяларига содиқ бўлган Мўғулистон Халқ-Революцион партияси мўғул халқини Совет Иттифоқи ва барча социалистик мамлакатлар халкларига, бутун дунё меҳнаткашларига қардошларча дўстлик руҳида тарбияламоқда.

Мўғулистон Халқ-Революцион партияси, дейилади табрикномада, ҳозирги замон ревизионизмига, шунингдек догматизм ва сектантликнинг ҳар қандай кўринишларига қатъий равишда қарши чиқмоқда, социалистик лагернинг ҳамда бутун халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг бирлигини янада кўпроқ мустаҳкамлашга ёрдам бермоқда.

Н. С. ХРУШЧЕВ СВЕРДЛОВСК ШАҲРИГА КЕЛДИ

СВЕРДЛОВСК, 28 февраль. (ТАСС) КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев Уралдаги областлар ва автоном республикалар қишлоқ хўжалик илғорларининг кенгашида қатнашмоқ учун бугун Свердловск шаҳрига келди.

Кенгашда қатнашмоқ учун КПСС Марказий Комитетининг РСФСР бюроси раиси ўринбосари ўртоқ Г. И. Воронов ва РСФСР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Д. С. Полянскийлар ҳам бу ерга келди.

Н. С. ХРУШЧЕВ билан Л. И. БРЕЖНЕВнинг Марокаш королига телеграммаси

МОСКВА, 27 февраль. (ТАСС). Марокаш короли Хасан II нинг отаси Марокаш короли Муҳаммад V вафот этганлиги муносабати билан Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев СССР ҳукумати номидан ва шахсан ўз номидан чуқур таъзия билдириб унга телеграмма юборди.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Марокаш короли Ҳасан II га СССР Олий Совети Президиуми номидан ва шахсан ўз номидан чин кўнгилдан таъзия билдириб телеграмма юборди.

УРТОҚ РИЧАРД ДИКСОН БИЛАН УЧРАШИШ

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари ўртоқ М. А. Суслов ва КПСС Марказий Комитетининг аъзоси ўртоқ Б. Н. Пономарев Австралия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Москвада даволанаётган раиси ўртоқ Р. Диксон ҳузурида бўлдилар ва у билан суҳбат қилдилар.

Суҳбат самимий дўстона вазиятда ўтди.

Мўғулистон Халқ-Революцион партиясининг вакиллари Ўзбекистонда

Мўғулистон Халқ Республикасидан Совет Иттифоқига меҳмон бўлиб келган бир группа партия ходимлари бир неча кундан бери Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибдилар. Партия ходимлари группасига Мўғулистон Халқ-Революцион партияси Марказий Комитетининг аъзоси ўртоқ Сумьян бошчилик қилмоқда. Меҳмонлар республика ҳаёти билан танишмоқдалар, ижодий союзларнинг фаолияти ва партия ташкилотининг уларга раҳбарлик қилишига доир масалалар билан, аҳолига маданий хизмат кўрсатишнинг қўйилиши билан қизиқмоқдалар.

Мўғулистонлик дўстлар Тошкент тўқимачилик комбинатини, 4-«Вревский» наслчилик совхозини бориб кўрдилар. Улар Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг масъул ходимлари билан, республика ёзувчилар ва композиторлар союзларининг раҳбарлари билан учрашдилар, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетида, Мўғулистон Халқ Республикасидан келган бир группа ўқувчилар ўқиётган Ўзбекистон хореография билим юртида бўлдилар.

Меҳмонлар Ўзбекистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг ходимлари билан суҳбатлашдилар.

Мўғулистон Халқ-Революцион партиясининг вакилларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Ф. Е. Титов қабул қилди.

Меҳмонлар биринчи мартда ўз ватанларига жўнаб кетадилар. (ЎзТАГ).

КЎКЛАМГИ ЭКИШГА ТАЙЁРГАРЛИКНИ ТЕКШИРАМИЗ

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»НИНГ рейд бригадаси

БЎКАЛИКЛАР ШАЙМИ?

Бўка районида кўкламнинг шарпаси жуда эрта сезилабошлаган эди. Ўша вақтдаёқ 1961 йил кўклам экиш кампаниясини намунали кутиб олиш тўғрисида гап бошланди. Шундан бери ўтказилган ҳар бир мажлисда, ёки махсус йиғилишларда кўкламга тўла-тўкис, беками-кўст, кўнгилдагидек, намунали тайёргарлик кўриш керак деган гаплар жуда кўп мартаба такрорланди. Муҳим тадбирлар одамларга қайта-қайта эслатиб турилди. Ҳали вақт бор деб, пайт пойлаб ўтирилмасин, ҳар бир ғанимат фурсатдан фойдаланиб, мавжуд техника воситалари тўла ремонт қилиб қўйилсин, минерал ўғитлар ташиб олинсин, далаларга кўплаб маҳаллий ўғит чиқарилсин, ариқ-зовурлар тозалансин, деган гаплар неча мартаба жаранглаб эшитилди.

Хўш, бу гапларнинг оқибати нима бўлди? Мана, кўклам ҳам келиб «тайёрмисан» деб эшикларни жадал тақиллата бошлади. Бунга бўкаликлар қандай жавоб бераоладилар?

РАИС КЎЗ БЎЯМОҚЧИ

Ўртоқ Мирзаҳат Ҳайитбоев раислик қилаётган «XX партсъезд» колхозини бўкалик ўртоқлар тузик хўжалик, ишлари дуруст деб қўярдилар. Лекин уларнинг колхозни нима учун бунчалик таъриф ва тавсиф этишларининг сабабини билмадик. Аммо келинни келганда, сепини ёйганда кўр, деган гап бор. Агар «XX партсъезд» колхозининг ўтган йилги сепини салгина ёйиб кўрган киши аҳволни дарҳол пайқаб олади. Масалан, бу колхозда 920 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 17 цетнердан ҳосил олинди. Планга нисбатан олинган ҳосил 3 центнердан кам бўлди. Демак, ўтган йили бу колхозда талабга мувофиқ иш қилинмаган, раҳбарлик савияси пасайиб кетганидан ишлар орқада. Хўш, бу йилги кўклам экин кампаниясига тайёргарлик қандай? Йўл қўйилган хатолардан қандай хулоса чиқарилмоқда?

Райондаги расмий маълумотларга қараганда, бу колхоз далага 1826 тонна гўнг чиқарган. Лекин раис билан суҳбатлашиб қолсангиз, у дарҳол «1826 тонна эмас, далага 3634 тонна гўнг чиқариб қўйдик» дейди. Планга мувофиқ, 5600 кубометр ўрнига, энди 3400 кубометр ариқ-зовур тозаланган. Лекин ўртоқ Ҳайитбоев: «Ундай эмас, 4050 кубометр ариқ-зовур тозаладик»,— дейди. Сельхозснабдан 800 тонна ўрнига энди 73 тонна минерал ўғит ташиб олинган. Ўртоқ Ҳайитбоев эса «73 эмас, 150 тонна ташиб олдик» деб, ишни ялтиратиб кўрсатишга ҳаракат қилади. Ўртоқ Ҳайитбоевнинг ўтган йилги хатолардан чиқараётган хулосаси ҳозирча мана шундан иборат.

ЕТДИЮ, БУЗИЛДИ

— Техника кўклам экин кампаниясида ҳал қилувчи роль ўйнайди, — дейди Бўка РТСининг бош инженери И. Иванов.

Хўш, шу ҳал қилувчи роль ўйнайдиган техника воситалари кўклам экиш кампаниясига тайёрми? Агар ўртоқ Ивановнинг сўзига ишонадиган бўлсак, ҳамма нарса тахт.

Ҳақиқатда эса шундай эмас. Колхозлардаги тракторларнинг кўпчилиги РТС да ремонт қилиниши лозим. Лекин бу ерда техника ремонти орқага сурилмоқда. Кўпгина тракторлар, культиваторлар, сеялкалар, бороналар ремонт қилинмаган. Жумладан, колхозлардаги 121 та «ДТ-24» тракторидан 49 таси, 200 та универсалдан 24 таси ремонтдан чиқарилмаган. 599 зигзагли боронадан 337 комплекти тайёр, холос. Ҳайдов тракторлари, культиваторлар кўпгина сеялкалар ҳали тайёр эмас.

Техника ремонтининг кечикиб кетишига баъзи колхозлар ҳам сабаб бўлди. Масалан, «Ленинобод» колхози раҳбарлари ҳалигача 3 та универсални ремонт қилиш учун РТС га юбормаган: РТС нинг биқинига жойлашган «XIX партсъезд» колхози 1 та «ДТ-24», 3 та универсални, «Ленин йўли» колхози 4 та тракторни ремонт қилиш учун жуда кечикиб юборди. Бунинг натижасида РТС да ремонт ишлари нормал давом этмади.

РТС да техника ремонти кечикиши устига, ишнинг сифати талабга жавоб бермайди. «Ленин йўли» колхозидан келтирилган бир трактор ремонтдан кейин яна колхозга юборилди. Лекин у тракторнинг подшипниги манзилга етиши билан сочилиб кетди.

РТС дарвозаси олдида, «XIX партсъезд» колхозининг механизация бўйича раис ўринбосари ўртоқ Саид-Усмон Саидганиев билан суҳбатлашиб қолдик. Дастлаб у 30 та чопиқ тракторидан 12 таси ремонтдан чиқиб тайёр бўлди, деди. Биз ундан ҳақиқий тайёр бўлганини айтинг, деб сўрадик. У: «Ҳақиқийси ўнта», — деди. Сал туриб, «гапнинг тўғриси, 7 таси тайёр, холос. Хув анови турган 45 ва 38-тракторлар ремонтдан чиққандан кейин текшириб қарасак, анча камчиликлари бор экан» деди.

Шу колхознинг тракторчиси Исроилов гапга аралашди.

— Запас қисм масаласи чатоқроқ, менинг тракторимга бир запас қисм етишмайди. Шунга 15 кундан бери қатнаяпман.

Дарҳақиқат запас қисм масаласи бу ерда осон эмас. Ваҳоланки, шу РТСнинг ёнида «Узглавторгмаш»нинг районлараро магазини бор (мудири Ким Борис). Лекин бу ердан керакли нарсани топиш амри-маҳол. Тракторнинг поплавокарбиратор «К-11» деган қисми 3 тийин туради. Лекин бу запас қисм магазинда топилмагани учун РТС Ленинобод областига машина билан махсус одам юборган. Энди шу 3 тийинлик буюм колхозларга қанчалик қимматга тушишини тасаввур этиш қийин эмас.

Вильямс номли колхозда тракторлар ўз устахонасида ремонт қилинган. Лекин улар запас қисмлар олиш учун озмунча югурмадилар. Бу ҳақда колхоз раиси шундай дейди:

— Илгари тракторлар РТС да ремонт қилинар, запас қисмлар ҳам, керосин, бензин ҳам РТС дан олинар эди. Ҳамма ишимиз бир киши билан битарди. Энди бўлса шу битта ташкилот ўрнига 4 ташкилотга мурожаат қилишга мажбур бўлаётирмиз. Масалан, ремонт учун РТСга, запас қисмлар олиш учун «Узглавторгмаш» магазинига, Олмалиқдаги районлараро базага, керосин, автол, бензин олиш учун эса нефть базасига мурожаат қиламиз. Кунимиз нуқул югуриш билан ўтаяпти.

Маълум бўлишича, бу ерда 12 вольтли кичкинагина лампочка топиш жуда катта муаммо экан. Шунинг учун баъзи тракторлар РТС-нинг эшигидан чиқиб кетолмай, қаторлашиб турибди.

АФАНДИНИНГ ЛАТИФАСИ

Афандидан биров, эшагингизнинг жуни қанча, деб сўраса, осмондаги юлдуз қанча бўлса, у ҳам шунча деб жавоб берибди. Буни қаёқдан билдингиз деб сўраса, Афанди унга, ишонмасангиз санаб кўринг, дебди. Бўка районидаги баъзи ишлар худди Афанди латифасига ўхшайди.

РАИС: — Арзон обрўнинг давоси манашу бўёқ, акаси. Хаш-паш дегунча бирни тўрт қилиб кўрсатиш ҳеч гап эмас.

М. Воробейчиков чизган расм.

Райондан гўнг тайёрлаш, далага гўнг чиқариш ҳақида сводка олиб турилади. Гоҳ кунлари 82 та арава, 32 автомашина билан 465 тонна гўнг чиқарилди деган маълумотлар олинади. Лекин бу рақамларга ишониш қийин. Масалан, Охунбобоев номли колхозда 11 арава, 6 автомашина билан бир кунда далага 32 тонна гўнг чиқарилган эмиш. Лекин «Октябрь 40 йиллиги» колхозида 2 та арава, 5 автомашина билан 60 тонна гўнг чиқарилибди. Бу фактдан «Октябрь 40 йиллиги» колхози ошириб сводка берганлиги яққол сезилиб турибди. Агар бу ҳақда колхоз раҳбарларига бир нима десангиз, ишонмасангиз ўлчаб кўринг дейдилар.

Колхозларда бир арава гўнгни ҳар ким ҳар хил ўлчар экан. Масалан, «Ленин йўли» колхозининг раиси ўртоқ Иброҳимов бир арава маҳаллий ўғит 500—600 килограмм келади деса, Вильямс номли колхознинг агрономи, бир ярим тонна келади, дейди. Кимга қайси бири маъқул бўлса, шунисини олиб иш кўрмоқда ва ўз билганича маълумот бермоқда. Ҳеч ким буни текширмайди ҳам, суриштирмайди ҳам. Мўл ҳосилнинг гарови бўлган маҳаллий ўғит тайёрлашга шундай бефарқ, шундай масъулиятсизлик билан қаралмоқда. Ҳамма ёлғончилик, ўзини хам, бировни ҳам алдаш, кўзбўямачилик мана шу маҳаллий ўғит тайёрлашда бўлаётир. Бу алдамчиликлар йилдан-йилга ҳосилдорликнинг камайиб кетишига олиб келмоқда. Энди бу соҳада тартиб ўрнатиб, кўзбўямачиликка чек қўйиш пайти келди.

Бўка районида ҳали ирригация тармоқлари тўла тайёр эмас, бу иш ҳам пайсалга солинмоқда. Кўклам эшикларни тобора кучлироқ тақиллатмоқда. Барвақт ҳаракат қилиш керак. Кейинги пушаймонларнинг фойдаси йўқ. Бўкаликлар буни ҳисобга олишлари лозим.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.
Ф. АБДУЛЛИН,
«Ташкентская правда» мухбири.
О. ЭШОНҚУЛОВ,
Районлараро сув хўжалик бўлимининг ходими.

ПАХТАЧИЛИККА—КЕНГ ЙЎЛ!

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Квадратнинг хосияти шуки, қатор оралари узунасига ва кўндалангига ишланиши натижасида қўл меҳнати сарфлаш тенг баравар камаяди. Ғўзанинг тўрт томони баравар юмшаб, ерга солинган ўғит ва эгатларга қўйилган сув ҳамма ёққа бир текис сингади, нам яхши сақланади, ғўза тўрт томонга томир отади. Уяларга ҳар томондан офтоб тушиб, қуёшдан яхши баҳра олади. Шабада яхши тегади. Шунинг натижасида ғўза тагидан шохлаб, калтабўғин бўлиб ўсади, кўп ҳосил тугади, ҳар қанча иссиқ бўлса ҳам шона ташламайди. Кўсаклар йирик ва юпқапўчоқ бўлади, пахтаси 10—12 кун олдин очилади. Энг муҳими шуки, квадрат қилиб ўстирилган ғўза тик ўсади, ётиб қолмайди. Бундай ғўзаларнинг пахтасини машинада териш осон бўлади.

Шуни ҳам айтиш керакки квадрат аниқликни талаб қилади. Аниқ квадратлар ҳосил қилиш учун эса бирмунча тадбирларни амалга ошириш зарур. Даставвал, механизациядан тўлиқ фойдаланишни кўзда тутиб, карталарни яхлитлаштириш, паст-баланд, ўнқир-чўнқир жойларни кафтдек қилиб текислаш, тупроқни ниҳоятда майин қилиб ишлаш керак. Агар ер текисланмаса, ёки серкесак бўлса, сеялканинг юриши қийин бўлади, чигит ерга бир хил чуқурликда тушмайди. Бу эса чигитнинг текис униб чиқмаслигига, ғўзанинг ола бўлиб қолишига сабаб бўлади.

Баъзи кишилар ана шу шартларга риоя қилмасдан, чигитни яхши тайёрланмаган ерга пала-партиш экиб, наридан-бери парвариш қиладилар-да, кузга бориб план бажарилмаса, турли важ-корсон кўрсатадилар. Ҳатто айбни квадратга қўйишга ҳам уринадилар. Айрим раҳбарлар тезроқ сводка беришга қизиқиб, ишнинг сифатига эътибор қилмайдилар.

Пахта ҳар бир гектарда ва ҳар бир уяда етиштирилган ғўза тупларидаги чаноқлардан граммлаб йиғиб олинади. Пахта экиб, ўз зиммасига мажбурият олган ҳар бир деҳқон экилган кўчатни ва ундан чиқадиган ҳосилни ҳисоблаб иш қилиши керак.

Квадрат-уялаб экиш учун схема танлашда айрим жойларнинг шароити ва ернинг кўчига қараш керак. Бизда 60х60, 60х50 ва 60х45 схемалари энг яхши схемалардир. 60х45 схемасида экилиб, бир уяда уч тупдан ғўза қолдирилса, бир гектарга 111 минг туп, иккитадан қолдирилганда 74 минг туп кўчат жойлаштирилади.

Мисол учун 60х60 схемаси билан квадрат-уялаб экилганда, бир гектарда 83 минг туп кўчат бўлади. Ҳар туп ғўзада 8 тадан кўсак, ҳар бир кўсакнинг пахтасини 5 граммдан ҳисобласак, бир гектардан 33,2 центнердан ҳосил олинади. Агар ҳар тупда 10 тадан кўсак, ҳар кўсакнинг пахтасини 5 граммдан ҳисоблаганимизда 41,5 центнер бўлади. Борингки, беш минг тупини нобудга чиқариб, 78 минг туп олганимизда ҳам 10 тадан кўсак 5 граммдан бўлганида бир гектардан 39 центнер ҳосил олчнади. Ҳолбуки айрим туп ғўзалар 15—20 тагача кўсак олиб, ҳар бир кўсакнинг пахтаси 7—8 граммгача етади. Буёғини ўзингиз ҳисоблаб олаверинг.

Демак, пахтадан юқори ҳосил олишда тўла гектар учун кураш, ҳар бир гектарда ва ҳар бир уяда белгиланган миқдорда кўчат бўлишини таъминлаш ва уни серҳосил қилиб ўстириш ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Ҳосилнинг тақдири ана шунда. Ердан фойдаланишда колхоз уставига қаттиқ риоя қилиш керак. Лекин кўп жойларда бу муҳим масалага етарли эътибор берилмайди. Гектарлар тўла экилмайди, кўп ер «пўстдумба»га чиқиб кетади. Ёки ернинг шўри яхши ювилмаслиги, ўнқир-чўнқирлар текисланмаганлиги орқасида кўчат сийрак бўлиб қолади. Натижада ҳосил камайиб кетади. Ана шундай ер «ўғирланиши» сабабли ола жойларга солинган ўғитнинг кучи зое кетади.

Квадрат қилиб экишдан мақсад — ғўзани кетмонсиз парвариш қилишдир. Ҳар бир суғоришдан кейин қатор оралари намма-нам икки томонлама культивация қилиниб, уя ораларида ўсган ўтларни қўл билан юлиб ташланса, кетмон ишлатишга ҳеч бир ҳожат қолмайди. Лекин квадрат қилиб экилган айрим ерларда ҳали ҳам кетмон ишлатилаяпти. Ғўзанинг ёнидан ўсиб чиққан ўтни йўқотаман, деб ғўзани чопиб нобуд қилишяпти. Шу йўл билан ҳам кўчатнинг сони камайиб сийрак бўлиб қолаяпти.

Ана шундай камчиликларга барҳам бериб, ердан тўғри фойдаланилса, ернинг шароитига қараб кўчат тўла сақланиб, уни миришкорлик билан парвариш қилинса, ҳар қандай шароитда ҳам пахтадан юқори ҳосил етиштириш мумкин.

Иккинчи томони ҳам борки, баъзи бировлар кўчатни кўпайтираман деб ҳаддан ташқари қалин қолдиришади. Аммо бу билан ҳосилни кўпайтириб бўлмайди. Чунки қалин ўсган ғўзага офтоб яхши тушмайди, орасидан шабада юрмайди. Дим бўлиб, шона ташлаб юборади, тепада шохлайди, ҳосили кам, кўсаги пуч бўлиб, пахтаси кеч очилади. Бундай ғўзаларга ҳашарот кўп тушади. Қатор ораларини механизация билан ишлаш қийин бўлади. Қўл меҳнатини кўп сарфлашга тўғри келади.

ОРТИҚЧА ҒЎЗА ЎҒИТГА ШЕРИК

Квадрат-уялаб экилган чигит тўп-тўп бўлиб чиқади. Уни дарҳол, ёшлигида ягона қилиб, сийраклаштирилмаса, ортиқча ғўзалар ердаги ўғитга шерик бўлиб, уяда қолдирилган ғўзани оч қолдиради. Бундан ташқари, уядаги тўп ғўзалар ингичка бўлиб ўсади ва юқорироқдан шохлайди. Ғўзанинг ўсиши, ривожланиши ва ҳосил олиши кейинга сурилади.

Шунинг учун биз ғўза ердан униб чиқиши биланоқ, уни яганалаш ва уяларда қолдириладиган ғўзаларни ростлашга киришамиз.

Аммо кўп жойларда агротехниканинг ана шу муҳим тадбирини ўз вақтида сифатли қилиб ўтказишга етарли аҳамият берилмайди. Бултур текширишда маълум бўлдики, баъзи жойларда ҳатто июль ойигача ҳам ғўзани яганалаш тамомланмаган. Шунинг натижасида ҳар бир тупда бир нечтадан кўсак йўқолди. Мана бу ҳам планни бажаришга катта зарба берди.

МАШИНА ТЕРИМИНИ КЎЗДА ТУТИБ

Пахтачиликдаги эндиги ҳамма ишлар комплекс механизацияга кўчирилмоқда. Бундан мақсад фақат ғўза парваришинигина эмас, балки халқимиз учун энг оғир иш бўлган пахта теришни машиналаштиришдир.

Колхозимиз аъзолари бу йил 1500 гектар ерга пахта экиб, ҳар гектаридан камида 30 центнердан ҳосил етиштириш, давлатга 4,5 минг тонна пахта етказиб бериш мажбуриятини олдилар. Бу вазифанинг уддасидан чиқиш учун биз пахтачиликдаги ишларни комплекс механизациялаштириш тадбирларини кўраётирмиз. Пахта ерларимизнинг ҳаммасига ўғит солиниб, чуқур шудгор қилиб қўйилди, карталарни яхлитлаштириб, паст-баланд жойларни текисламоқдамиз. Тракторларни, сеялкаларни, культиваторларни ремонтдан чиқариб, тахт қилиб қўйдик.

Бригадаларни йириклаштириб, 18 та бригадани 9 тага келтирдик. Ҳар бир бригадага биттадан механик бирктиб қўйдик. Пахта ва бошқа экинлар билан бирга, ҳар бир бригадага ўрта ҳисобда 300 гектар ер бириктилди. Шунингдек, техника, транспорт ва бошқа асбоб-ускуналар ҳам бригадаларга доимий бириктиб қўйилди. Бригадаларнинг ҳаммаси хўжалик ҳисобига кўчирилди. Улар ишлаган ишига, етиштирган ҳосилига қараб ҳақ олади. Бу эса бригадада ишловчи колхозчилар ва механизаторларнинг манфаатдорлигини оширишга сабаб бўлади. Мана бу тадбирларнинг ҳаммаси пахтачилик ишларини комплекс механизациялаштириб, ғўзани ҳосилни машинада теришга мослаштириб ўстиришга хизмат қилади.

ҲАР ЙИЛНИНГ ХУСУСИЯТИ ЎЗГАЧА

Деҳқончиликда, айниқса пахтачиликда ҳар йилнинг ва ҳар бир фаслнинг хусусияти ўзгача бўлади. Ҳар йилнинг об-ҳаво шароити, хусусияти ўзига хос агротехника тадбирларини амалга оширишни талаб этади. Ана шуларни ҳисобга олмасдан, ҳар йили бир қолипда иш қилган деҳқон панд ейди.

Шунинг учун ҳар бир область, район, колхоз, совхоз ва бригаданинг ер-сув шароитига ва бошқа хусусиятларига қараб табақалаб план бериш ва табақалаб ишлаш керак. Бунда колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, бригада ва звено бошлиқларига кўпроқ ихтиёр бериш керак. Чунки улар кўп йиллик тажрибада ўз ерларининг шароити ва бошқа хусусиятларини яхши билиб олганлар.

Бизнинг Тошкент области шароитида 1 апрелдан 20 апрелгача экилган пахта ўз вақтида етилган ҳисобланади ва мўл ҳосил беради. Шу сабабли кўклам олдидан экишга тайёргарликдаги бутун ишларни ана шунга бўйсундириш, чигитни энг қулай муддатда сифатли қилиб экиб олиш керак.

Мен КПСС Марказий Комитетининг январь Пленумида иштирок этиб, Пленумда бўлган сўзларни, айниқса ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг донолик билан айтган гапларини диққат билан тингладим. Ўртоқ Н. С. Хрушчев, халқ хўжалигимизда ғоят муҳим ўрин тутган пахтачиликка кенг йўл очиб берилсин, деди.

Пленумнинг қишлоқ хўжалигини янада тез суръатлар билан ривожлантириш тўғрисидаги қарорини амалга ошириш юзасидан КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Қишлоқ хўжалик министрлигини қайта ташкил этиш тўғрисидаги қарори биз пахтакорларга қилинган ғамхўрликнинг яна бир намунасидир. Қишлоқ хўжалик техникасини, запас қисмларни, минерал ўғитларни ва бошқа моддий-техника воситаларини сотиш, колхозлар ва совхозларда машиналарни ремонт қилиш ва улардан фойдаланишни ташкил этиш билан шуғулланадиган Бутуниттифоқ бирлашмасини («Союзсельхозтехника») тузиш пахтачилик ишларимизни янада кенг равишда механизациялаштириш, минерал ўғитларни ва бошқа моддий-техника воситаларини кўпроқ етказиб бериш билан ҳосилдорликни ошириш учун жуда катта имкониятларни вужудга келтиради.

Биз партия ва ҳукуматимизнинг ана шу катта ғамхўрлиги ва ёрдамига таяниб, 1961 йилда республикамиз бўйича 3 миллион 200 минг тонна ва областимиз бўйича 500 минг тонна пахта етиштиришга ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшамиз.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР САЙЛОВИГА ТАЙЁРГАРЛИК

САЙЛОВДАН САЙЛОВГАЧА

НАВҚИРОН ШАҲАР

Суратда: Янгиер шаҳар Урсатьевск станциясида янги қурилган темирйўлчилар маданият саройи.

Автор фотоси.

Янгиер шаҳридаги Маданият саройи кўрса-кўргудек жой экан. Келинг, уни бирга айланамиз. Мана рўпарангизда уч қаватли ҳашаматли бино турибди. Унинг ўзига ярашиб тушган нақшлари диққатингизни тортади. Бино ичига кирдик. Бири-биридан бежирим хоналар. Концертлар залидан чиққингиз келмайди. Ўзини кўз-кўз қилади нафис нақшлар. Ёруғ ва кенг спорт залини қўяверасиз. Бу ерда спортнинг 15 га яқин тури бўйича машғулотлар олиб борилади.

Иккинчи қаватдаги хоналарнинг бирида ёқимли куй таралиб, киши қалбининг нозик торларига келиб урилади, қувончингизни оширади, енгил тортасан, киши. Кимдир ашула айтади, кимдир чилдирма чалади. Бошқа хоналарда ҳам машғулотлар қизғин. Биров фотоаппаратни ўрганади, иккинчи бир киши эса миллий чолғу асбобида машқ қилиш билан машғул. Хуллас, 150 га яқин йигит-қизлар иштирокида ҳар хил тўгараклар ишлаб турибди.

Кутубхонани айтмайсизми. Бу ердан истаган китобингизни топа оласиз. У 26 минг 580 сўмлик китоб фондига эга.

Ҳа, Маданият саройи чиндан ҳам ажойиб экан. Янгиер шаҳри гўё бир олтин узук бўлса, у шу узукка ярашиб тушган ёқут кўз экан.

Шаҳар айланган сайин кўзинг қувонади, дилинг ором олади. Сон-саноқсиз кўркам бинолар, асфальт кўчалар, шамол билан ўйнашаётган ниҳоллар... Буларнинг ҳаммасини бирма-бир санаб бўлармиди! Шаҳарнинг марказида жойлашган болалар боқчаси, қишги ва ёзги кино-театр биноларининг бири-биридан яхши. Кейинги икки йил ичидаги ўзгаришлар кўп. Мактабларда машғулотлар бир сменада олиб борилаяпти. Иккита типовой мактаб қурилиб, фойдаланишга топширилди. 17 та мактаб устахонаси қад кўтарди, 4 та мактаб-интернат ишга туширилди. Мактаблар ўқув-ишлаб чиқариш таълими учун зарур асбоб-ускуналар билан керагича таъминланган, ўқувчиларга политехника таълими бериш яхши йўлга қўйилган. Ўқитувчилар сафига карийб 800 киши келиб қўшилган. Ҳозир Янгиер шаҳридаги мактабларда 15 мингга яқин ўқувчи таълим олмоқда. Бу рақам бундан икки йил олдинги ўқувчилар сонидан икки баравар кўп.

Ҳа, Янгиернинг ёрига ер қўшилди, элига эл. Эндиликда бу ердаги сайловчиларнинг сони 43 минг кишидан ошиб кетди. Иккита янги сайлов участкаси ва кўплаб сайлов округлари ташкил этилди. Шаҳарда қанчадан-қанча маданий-маиший бинолар қад кўтарди, шаҳар ичига жуда кўплаб кўчатлар ўтқазилди, бу ердагиларнинг маданий дам олишлари борасида ҳам каттагина тадбирлар амалга оширилди.

Навқирон шаҳарнинг қиёфаси тубдан ўзгарди. Эндиликда унинг экономикаси ҳам ниҳоятда мустаҳкамланиб бораётир.

Шаҳарнинг посёлка ва қишлоқларидаги ўзгаришлар ҳам диққатга сазовордир. Мана бир мисол «Фарҳод» совхози. Кечагина чўл бўлган жойда бугун, бир янги посёлка қад кўтариб турипти. Совхоз директорининг ўринбосари Раҳмат ака бизни посёлкага таклиф этди. Посёлкани айланар эканмиз, Раҳмат аканинг сўзларини зўр қизиқиш билан тингладик.

— Посёлкамизга бундан икки-уч йил олдин келганингизда эди, тўғриси, зерикиб қолардингиз. Негаки, мана бу ниҳолчалардан нишона ҳам йўқ эди. Мана, энди кўчани безаб турибди. Рўпарадаги икки қаватли бинода ишчиларнинг 20 дан ортиқ оиласи яшайди. Бундай бинолардан жуда кўп қурилди. 200 дан ортиқ ишчи уй-жой билан таъминланди. Посёлкада 150 га яқин якка турар-жой бинолари тикланди.

— Магазинимиз, — Раҳмат ака чап томондаги кўркам бинога ишора қилади. — Ҳу униси дорихона. Ўнг томондаги бино ҳаммом. Ошхона, ёзлик кино-театр биноларини ҳам кўрсангиз бўлади. Мана бу қурилаётган бинолар касалхона учун, эрта-индин фойдаланишга топширилади. Катта йўлнинг ўнг биқинидаги бино қишлоқ хўжалик машиналари парки бўлади. Энди сизни ўзлаштирилаётган янги ерлар ва боғдорчилик ишлари билан таништирсам....

Раҳмат ака бу ҳақда кўпгина қувончли рақамларни келтиради.

Чиндан ҳам совхозда ободончилик ишларига жиддий эътибор берилаётир. Янгидан-янги боғроғлар ташкил этилаётганлиги шундан далолат беради. Эндиликда совхоз ўзининг 80 гектардан кўпроқ боғига эга. 33 гектар ерга ток қаламчалари, 172 гектар ерга иҳота дарахтлари ўтқазилди. Қисқа қилиб айтганда, «Фарҳод»нинг қучоғи тобора кенгайиб бормоқда.

Яна бир қувончли факт. Яқинда совхозда янги бўлим ташкил этилди, 1800 гектар ер ўзлаштирилди. Бу майдоннинг 100 гектари боғ бўлади. Совхозда янги ерларни ўзлаштириш қизғин давом этаяпти. Шу йилнинг ўзидаёқ ҳаммаси бўлиб 2000 гектардан кўп ер ўзлаштирилди.

— Тўғрисини айтсам, — дейди Раҳмат ака, — совхозимиз қиёфаси ўзгарган сари унинг кишилари ҳам ўзгариб бормоқда.

Янгиер шаҳрининг қайси бир колхоз ва совхозида бўлманг, яшнаётган қишлоқларни, кўркам посёлкаларни кўрасиз. Эндиликда Янгиер чиндан ҳам гўзал ва навқирон шаҳар бўлиб қолди. Шу туфайли сайлов арафасида бўлган ҳозирги шодиёна кунларда меҳнаткашлар шаҳар хўжалигини, маданиятини ва ободончилигини юксалтириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилиб келаётган шаҳар Советидан, унинг доимий комиссиялари ва депутатларидан чексиз миннатдор эканликларини изҳор қилмоқдалар.

Шаҳарнинг келажаги янада порлоқ. «Фарҳод»нинг ёнида «Ширин» совхози қад кўтаради. «Фарҳод» пахта ўстиради, «Ширин» эса боғ яратади, ширин-шарбат мевалар етиштиради. Шаҳарда шу йилнинг ўзидаёқ 700 гектар боғ яратилади. «Ширин» совхози территориясида консерва заводи қурилади.

Янгиер шаҳри яқин вақт ичида энг йирик пахтакор шаҳарлардан бири бўлиб қолади. У етти йилликнинг охирига бориб 64 минг 857 тонна «оқ олтин» беради. Гўшт, сут, жун, тухум, ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сероб бўлади. Жанубий Мирзачўл канали Янгиернинг асрлар давомида қақраб ётган чўлларини суғоради. Бу ер бир қарашдаёқ кишини мафтун этувчи чаманзорга айланади.

Ҳа, йиллар ўтади. Янгиер шаҳри ва унинг посёлкалари, қишлоқлари янада гуллаб-яшнайди. Ана шунда шаҳар меҳнаткашлари хўжалик ва маданий қурилишни янада юксалтиришни таъминлаган шаҳар Советидан, бу ишга жуда катта ҳисса қўшган унинг депутатларидан янада кўпроқ миннатдор бўладилар, уларга катта раҳмат дейдилар.

Б. ЭРҚОРОВ.

Ишчан агитаторлар

(Редакцияга келган хатлардан)

Фараз қилинг: агитпунктдасиз. Деворда сайловчилар рўйхати. Кишиларнинг исм ва фамилияси алфавит тартибида ёзиб қўйилган. Алоҳида стол устида газета ва журналларнинг янги сонлари. Чиройли қилиб ёзиб қўйилган шиорлар чўғдек товланади. Хуллас, сайловчилар учун ҳамма нарса муҳайё. Бунда бошқалар қатори шу агитпункт агитаторларининг ҳам ҳиссаси бор, албатта.

Аммо, агитаторларнинг хизматини кўрсатиш учун буларнинг ўзигина кифоя қилмайди. Шу кеча-кундузда уларни кўпроқ сайловчилар ўртасида учратасиз. Ҳа, областимизнинг қайси бир колхоз, совхоз, саноат корхоналарида, илмий текшириш муассасасида бўлманг, агитаторларнинг мазмунли суҳбатлари устидан чиқасиз. Редакциямизга келаётган хат-хабарларнинг бир қисмида ана шулар ҳақида гапирилади.

— Коммунист Н. Фатхуддиновнинг агитаторлик фаолияти бошқаларга ибратлидир, — деб ёзади Бекобод шаҳридан ўртоқ **Б. Тайкенов.** — У ўзига бириктилган сайлов участкаси сайловчилари билан тез-тез учрашиб, уларни қизиқтирган темаларда мазмунли суҳбатлар ўтказаётир. Агитатор яқинда Ҳошим отанинг уйида бўлиб, сайлов тўғрисида узоқ суҳбатлашди. Отахоннинг ҳам сўзини тинглади. Ҳошим ота эски сайловлар ҳақида ҳикоя қилиб берди.

Ўртоқ Н. Фатхуддинов ҳамиша кексаларнинг ҳикоясини тинглашга қизиқади. Ахир, тарихнинг жонли гувоҳи шу кексаларимизнинг ўзи-ку! У ёш сайловчилар билан учрашганида кексаларнинг ўтмиш ҳақидаги ҳикояларидан фойдаланишга ҳаракат қилади. Бу эса тингловчиларнинг суҳбатга янада активроқ иштирок этишини таъминлайди.

— Шу жиҳатдан қараганда, — дейилади мухбирлардан **Т. Ўрунов** ва **Т. Солиев** ўртоқларнинг хабарларида, Чирчиқ шаҳридаги биринчи ва Фрунзе районидаги 192-сайлов участкаларига қарашли агитпункт агитаторлари Н. Живако, А. Эргашев, С. Салоҳиддинов, Б. Ҳусанбоев сингари ўртоқларнинг хизмати ҳам диққатга сазовордир.

Сайловчилар ўртасида оммавий агитация ишларини олиб боришда намунали хизмат кўрсатаётган агитаторларнинг фаолияти ҳақида **Т. Имомов, И. Ўринбоев** (Чиноз), **М. Ойдинов** (Оққўрғон), **З. Нурматов** (Тошкент шаҳри), **П. Тожиев** (Ўрта Чирчиқ), **С. Мирзалиев** (Оржоникидзе), **Б. Тешабоев** ва **Х. Сонбназаров** (Сирдарё) ўртоқлар ҳам хат-хабар ёзиб юборганлар.

Маҳаллий Советлар сайловига саноқли кунлар қолди. Сайловчилар ўртасида оммавий-сиёсий, тушунтириш ишларини олиб боришда ишчан агитаторлар тажрибасидан кенг фойдаланайлик.

КАСАБА СОЮЗЛАРИГА ҚАРАШЛИ ШИФОХОНАЛАР ХОДИМЛАРИ АКТИВИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШИ

МОСКВА, 27 февраль. (ТАСС). Бугун Союзлар уйининг Колонна залида касаба союзларига қарашли курортлар, санаторийлар ва дам олиш уйлари ходимлари активининг Бутуниттифоқ кенгаши очилди. ВЦСПС томонидан чақирилган бу кенгашда бир мингга яқин киши қатнашмоқда.

Кенгашни КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, ВЦСПС раиси В. В. Гришин қисқача кириш нутқи сўзлаб очди.

Эрталабки мажлисда кенгаш қатнашчилари санаторий ва дам олиш уйларининг 1960 йилдаги иши ҳамда касаба союзларига қарашли шифохоналарнинг ишини янада яхшилаш ва уларнинг тармоқларини ривожлантириш чоралари ҳақида касаба союзлари марказий курорт бошқармасининг бошлиғи И. И. Козловнинг докладини тингладилар.

Ўзбекистон ССР саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари ҳамда ташкилотлари ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчиларининг КПСС XXII съезди шарафига олган

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Қурилиш индустрияси корхоналари ялпи маҳсулот чиқариш планининг 15 декабргача бажарилишини таъминлаш ва пландан ташқари камида 4,5 миллион сўмлик маҳсулот бериш.

Рационализаторлик таклифларини жорий қилиш ҳисобига бир йил мобайнида икки миллион сўмдан кўпроқ шартли тежам олиш.

ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА БЎЙИЧА

Темир йўлларда юк ташиш планини 28 декабргача бажариш, КПСС XXII съезди очиладиган кунгача ўн ойлик юк ташиш планини бажариб бўлиш ва йил охиригача пландан ташқари қўшимча равишда 300 минг тонна юк ортиш; вагонлар оборотини планадагига нисбатан 0,5 соат тезлаштириш; 7 ноябргача 80 километрни автоблокировка қилиш ва 15 декабргача 203 километр темир йўлни ярим автомат усулида автоблокировка қилиш; меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан белгиланган планни бир процент ошириб бажариш ва юк ташиш таннархини 0,3 процент камайтириш; Тошкент темир йўлига қарашли ҳамма корхоналарнинг рентабель ишлашини таъминлаш ва пландан ташқари камида бир миллион сўм фойда бериш.

Автомобиль транспортида пландан ташқари 1500 минг тонна юк ташиш; автомобилларда юк ташишда, йўлларни ремонт қилиш ва уларни сақлашда меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан берилган топшириқни 2 процент ошириб бажариш; юк автомобилларида юк ташиш таннархини топшириқдагига нисбатан бир процент, автобусларда пассажир ташиш таннархини топшириқдагига нисбатан 0,8 процент ва таксимоторлар бўйича бир процент камайтириш; автомобилларга техника жиҳатидан хизмат кўрсатадиган поток линиялари учун конвейерларни ўзлаштириш ва уларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш.

Ҳаво йўлларида юк ташиш планини 25 декабргача бажариш, ўн ойлик планни эса КПСС XXII съезди очиладиган кунгача бажариш. Пландан ташқари бир миллион тонна-километр учиш; меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан берилган топшириқни икки процент ошириб бажариш; самолётларда юк ташиш таннархини камайтириш ҳисобига камида 700 минг сўм тежаш.

Алоқа корхоналари ва ташкилотлари бўйича йиллик планни муддатидан илгари бажариш, меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан белгиланган топшириқни 3 процент ошириб бажариш. Тошкент шаҳри билан Андижон, Бухоро, Фарғона, Термиз ва Чирчиқ шаҳарлари ўртасида фототелеграф алоқаси ўрнатиш; район марказларида «МБ» системасидаги телефон станцияларини «ЦБ» ва АТС системалари билан алмаштириш ишларини батамом тугаллаш; КПСС XXII съезди очиладиган кунгача Самарқанд, Термиз ва Хива шаҳарларида автомат телефон станцияларини ишга тушириш.

* * *

Биз социалистик мусобақани 1961 йилда ҳам давом эттириш ҳақида Иваново области меҳнаткашларига мурожаат қиламиз ва КПСС XXII съездини муносиб кутиб олиш учун, етти йилликнинг учинчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун Белоруссия ССРнинг саноат, қурилиш ва транспорт ходимларини мусобақага чақирамиз.

Қардошлик мусобақамиз улуғ Ватанимиз куч-қудратини янада мустаҳкамлашга хизмат қилаверсин.

Социалистик мажбуриятлар Ўзбекистон ССР саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари ҳамда ташкилотлари меҳнаткашларининг йиғилишларида муҳокама қилинган ва қабул этилган.

ЯНВАРЬ ПЛЕНУМИ МАТЕРИАЛЛАРИ—ОММАГА!

ЛЕКЦИЯ ПРОПАГАНДАСИ ҲАЁТЧАН ВА ТАЪСИРЧАН БЎЛСИН

КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорлари ва ўртоқ Хрушчевнинг Пленумда сўзлаган программ нутқи халқ оммасининг сиёсий активлигини ва меҳнат ғайратини янада кучайтириб юборди. Пленум мамлакатда оғир саноат базасида қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг конкрет истиқболларини кўрсатиб берди. Пленум қарорида ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқида қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришда тўпланган тажриба умумлаштирилди, қишлоқ хўжалигининг битмас-туганмас имкониятлари кўрсатиб берилди, колхоз ва совхозларга раҳбарлик қилишдаги камчиликлар кескин суратда очиб ташланди; дон, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтиришнинг аниқ йўллари белгиланди.

Ҳозирги вақтда областимизнинг барча саноат корхоналарида, колхозлар, совхозлар, илмий муассасаларда ва аҳоли яшайдиган пунктларда лекторлар, пропагандистлар, ва агитаторлар январь Пленуми қарорлари ҳақида лекциялар ва суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Меҳнаткашларга партия Марказий Комитети Пленуми материалларини ҳар томонлама ва кенг тушунтириш —сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи область жамиятининг асосий бурчидир. Жамият правлениесининг яқинда бўлиб ўтган III пленуми жамият олдида турган ана шу вазифани муҳокама қилишга бағишланди. Пленумда область партия комитетининг секретари ўртоқ Х. Р. Мусахонова «КПСС Марказий Комитети январь Пленуми материалларини меҳнаткашлар ўртасида пропаганда қилишда сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи область жамиятининг вазифалари тўғрисида» доклад қилди. Докладчи областимиз колхоз ва совхозларида январь Пленуми материалларини пропаганда қилиш ҳали ҳозирги талаблар даражасига тўла жавоб бермаётганлигини айтди. Ҳали ҳам ўқилаётган лекциялар кўпинча конкрет турмуш билан боғланмаётганлигини кўрсатиб ўтди. Ўтган йили областимиз пахта тайёрлаш планини бажаролмади. Областдаги 106 колхоздан атиги 26 колхозгина давлатга пахта топшириш планини бажарди, холос. Бу шуни кўрсатадики, бизнинг лекция пропагандамиз амалий хўжалик вазифалари билан чамбарчас боғлаб олиб борилмади. Айниқса, бизнинг областимизда қишлоқ хўжалиги темасига бағишланган лекциялар жуда кам ўқилмоқда. Область жамиятининг маълумотига кўра, 1960 йилда ўқилган ҳамма лекцияларнинг фақат 9 процентигина қишлоқ хўжалик темасига бағишланган. Бир қанча районларда қишлоқ хўжалик мутахассислари, агрономлар, зоотехниклар жамиятнинг аъзоси эмас. Шунинг учун ҳам улар омма ўртасида олиб борилаётган пропаганда ишимиздан четда қолиб кетмоқда. Бунга Ўрта Чирчиқ, Бекобод ва бошқа районларни мисол қилиб айтиш мумкин.

Ўртоқ Х. Р. Мусахонова, лекция пропагандасидаги энг жиддий камчиликлардан бири областимиздаги қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши йўлчи юлдузларининг иш тажрибаси кенг пропаганда қилинмаётганлигидадир, деди. Ўқилаётган лекциялар ҳар бир колхоз, совхоз ва муассасаларнинг конкрет турмуши билан, ишлаб чиқариш планлари билан боғлаб олиб борилсин.

Пленумда музокарага чиққан сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамиятнинг Бўстонлиқ район бўлими масъул секретари ўртоқ А. Ф. Кан январь Пленуми қарорларини пропаганда қилишдаги тажрибалари тўғрисида гапириб берди. Ўртоқ А. Ф. Кан жамиятнинг область бўлими илғорлар тажрибасини пропаганда қилишда жиддий камчиликларга йўл қўяётганлигини кўрсатиб, қаттиқ танқид қилди. Ҳар 100 қўйдан 250 та қўзи олган Ашурмат Эштоевнинг тажрибаси тўғрисидаги варақа жамиятнинг область бўлими томонидан ҳали ҳам чиқарилмаганлигини айтди.

Чорвачилик илмий-текшириш институти ҳузурида ташкил этилган жамият группасининг бошлиғи В. И. Яличкин чорвачилик соҳасидаги мутахассисларнинг лекция пропагандасига кам жалб қилинаётганлигини айтди. Биз, деди у, фақат Оржоникидзе районидагина лекция ўқиймиз, чунки институтимиз шу район территориясида жойлашган. Область жамияти эса бизнинг институтимиздаги мутахассислардан бошқа районларга бориб лекция ўқитиш учун фойдаланмайди, умуман таклиф ҳам қилмайди.

Пленумда сўзга чиққан Янгийўл районидаги «Коммунизм», Бекобод районидаги Дзержинский номли колхозлар ҳузурида ташкил этилган жамият группаларининг бошлиқлари А. Усмонов, Сатторов ўртоқлар сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамиятнинг колхозларда ташкил этилган группалари фаолияти тўғрисида гапирди. Группа аъзолари бригадаларда, чорвачилик фермаларида, колхоз устахоналарида лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Шунингдек, Тошкент давлат медицина институтининг доценти Исҳоқов, сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамиятнинг Ўрта Чирчиқ район бўлимининг масъул секретари А. Назаров ўртоқлар январь Пленуми қарорларини пропаганда қилишда эришилган ютуқлар билан бирга, йўл қўйилаётган жиддий камчиликларни ҳам кўрсатиб ўтишди.

Пленум қабул қилган қарорда январь Пленуми материаллари юзасидан ўқилаётган лекцияларнинг таъсирчанлигини, ғоявий ва илмий мазмунини янада ошириш юзасидан тадбирлар белгиланди.

Ойша Рўзматова бошчилигидаги бригада «Ўртоқ» кондитер фабрикасининг донгдор бригадаларидан бири ҳисобланади. Шу кунларда съездолди меҳнат вахтасида туриб ишлаётган бригада аъзолари смена топшириғини мунтазам ошириб адо этишмоқда. Суратда: ўртоқ О. Рўзматова иш устида.

А. Палехов фотоси.

ЎЗ КАСБИНИ СЕВГАН ҚИЗ

Жамила сигирхонага кирганда ҳеч ким йўқ эди. Фермага ҳаммадан олдин келиш унга одат бўлиб қолган. Мана, эгасига ўрганган сигирлар бир меёрда ковш қайтарарди. Жамила уларга ем берди, суғорди. Супурги билан яғринларини қашлаб чиқди. Кейин оппоқ халатини кийиб, соғишга киришди. Ҳисобчи фермага кириб келганида ишини тамомлаган Жамила ён дафтарига нималарнидир ёзарди.

— Ҳорманг, Жамилахон. Бугун қанча бўлди?— сўради шунда қизиқиб ҳисобчи.

— Бир юз олтмиш саккиз литр, — жавоб берди Жамила дафтарчаниң ёнига солар экан.

— Демак, кечагидан беш литр ошипти-да, кўп чеварсиз-да, — ҳисобчи рақамларни ёзиб олар экан, кулимсираб деди.

Ҳа, Жамила меҳнаткаш қиз. Ўз касбини жон-дили билан севади. У биринчи марта фермага келганида саккиз бош сигир бириктиб берилган эди. Дастлабки йилиёқ ҳар бош сигирдан соғиб олинган сут 2780 литрни ташкил этди.

Иккинчи йили иш янада юришиб кетди. Ўнбеш бош сигирни боққан Жамила ҳар биридан 3100 килограммдан сут соғиб олди. 1960 йилнинг бошларига келиб ўзаро социалистик мусобақа янада кенг авж олиб кетди. Жамила райондаги Ленин номли колхознинг илғор сут соғувчиси Зуҳра Комиловани мусобақага чақирди.

Шундан кейин у ўз касбига зўр меҳр билан қарай бошлади, боқимидаги сигирларни вақтида озиқлантириб, сидқидиллик билан парвариш қила бошлади. Натижа яхши бўлди. Жамила ваъдасининг устидан чиқди: ҳар бош сигирдан 5800 литрдан сут соғиб олиб, катта ютуққа эришди.

Оржоникидзе районидаги «XXI партсъезд» совхозининг сут соғувчиси Жамила Йўлдошева шу кеча-кундузда партиямиз XXII съезди шарафига муносиб меҳнат совғалари тайёрлаш, ҳар бир сигирдан 6000 литрдан сут соғиб олиш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

Т. АНОРБОЕВ.

ОЛИМЛАР ЛАБОРАТОРИЯСИДА

Ғўзадан қимматли моддалар

Маълумки, пойафзал учун ишлатиладиган тери маҳсулотлари аввал ошланиши керак. Ошланган тери ўзининг чидамлилиги, ранги, эгилувчанлиги билан ошланмаган теридан тубдан фарқ қилади. Бунинг учун биринчи навбатда ошловчи моддалар керак. Ҳозирга қадар саноатимизда қўлланиладиган ошловчи моддалар Қирғизистон тоғлари этагидаги таран, чуҳра ўсимлигидан олинади. Узоқдан келтирилаётган бу моддалар анча қимматга тушмоқда. Уни ўзимизда етиштириш мумкин эмасмикан?

Шу муаммо устида республикамиз олимлари катта илмий-текшириш ишлари олиб бордилар. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси полимерлар илмий-текшириш институтининг академик О. С. Содиқов раҳбарлик қилаётган пахта химияси лабораториясида худди шу масала юзасидан олиб борилаётган илмий ишлар қувончли натижа бермоқда. «Ғўза ўсимлигидаги ошловчи моддалар» деган тема устида илмий иш олиб бораётган лаборатория старший илмий ходими Акбар Каримжонов дастлабки натижаларни қўлга киритди.

У Андижон шаҳридаги ошловчи моддалар ишлаш заводида, пахтачилик билан шуғулланувчи илмий-текшириш муассасаларида бўлиб, ғўзанинг униб чиқишидан то пишиб етилгунига қадар бўлган даврдаги кимёвий ўзгаришларни, ғўза таркибида қимматли ошловчи моддалар тўпланишини синчиклаб ўрганди. Тадқиқотчининг бир неча йиллар мобайнида қилган меҳнатлари зое кетмади.

Кашфиётчи Акбар Каримжоновнинг илмий ишлари асосида ғўза баргида 8 процент, кўсагида 12 процент, пўстлоғида 7—8 процент фойдали ошловчи моддалар борлиги исботланди. Ғўза баргидан олинадиган бу ошловчи моддалар саноатда териларни ошлаш учун қўлланилса, медицинада витамин «Р» ўрнида ишлатилади. Яъни яллиғланиш касаллигининг олдини олишда, инсон қон томирларини бақувватлаштиришда даволи препаратдир. Шунингдек, бу модда тўқимачилик саноатида ҳам ипларни ошлашда (ошланган иплар узоқ вақт чиримайди, ўз хусусиятини йўқотмайди) ғоят катта аҳамиятга эга. Бундан ташқари, Акбар Каримжонов ёш ғўза танасида чой моддаси борлигини ҳам аниқлади.

Лабораториянинг Ж. Бузицкова, Х. Исаев, Н. Исҳақов, З. Раҳимхонов каби илмий ходимлари ғўза танасидан лимон ва олма кислоталари, пахта ёғидан ёғ кислоталари, пахта баргидан бир неча нейтраль кислоталар олиш устида илмий-текшириш ишлари олиб бормоқдалар. Буларнинг ҳаммаси фан ютуқларини халқ хўжалиги учун хизмат қилдиришга қаратилгандир.

Х. ШАРИПОВ.

Суръатни тезлатишяпти

159-трестга қарашли 8-қурилиш бошқармасининг коммунист Анестос Антонес бошлиқ бригадаси Тошкент шаҳар, Паркент кўчасида янги мактаб биносини қурмоқда. КПСС XXII съездига муносиб туҳфа тайёрлаш мақсадида бригада аъзолари ғайратга-ғайрат қўшиб ишлашмоқда.

Қурувчилар мактаб биноси қурилишини 10 августгача тугатиб, ўқувчиларга янги ўқув йили учун муносиб совға тайёрлашга аҳд қилишди. А. Кучков, Г. Томас, К. Давидова ўртоқлар кунлик топшириқларини 120-130 процентга етказиб адо этаётирлар.

М. ЖАЛИЛОВ.

ШАҲАРЛИКЛАР УЧУН

Теплицанинг ойнаванд корпуслари колхоз марказидан кесиб ўтган йўлдан яққол кўриниб туради. Бу ерда 7 та секция бўлиб, уларда қиш ойларида помидор, редиска, бодринг, укроп, петрушка, барра пиёз ўстирилади— булар шаҳарликлар учундир.

— Шу кунгача бир тоннага яқин помидор, 300 килограмм бодринг, анчагина барра пиёз, укроп, петрушка шаҳар аҳолисига етказиб берилди, — дейди теплицанинг табелчиси Умар Каримов. — Умуман, бу йил теплицада 20 тонна сабзавот маҳсулотлари етиштириш мажбуриятини олганмиз. Бу ўтган йилгига қараганда 4 тонна кўп.

Теплицада гул кўчатлари ҳам тайёрланади. Миришкор гулчи Зайниддин Фахриддинов ҳозир 4 мингдан ортиқ ҳар хил гулни тувакчаларга ўтқазиб, парвариш қилмоқда. Шаҳар аҳолисига сотиш учун энг яхши гул навларидан 6 минг дона кўчат тайёрланмоқда.

Бундан ташқари, махсус ойнаванд траншеяларда 150 туп лимон ҳам ўстирилаётир. Ҳозиргача уларнинг ҳар биридан 150—160 дона лимон олинди. Колхозчилар бу миқдорни 200 донага етказишга сўз беришган. Агроном Аҳрор Нажмиддинов лимонларни агротехника қоидалари асосида парвариш қилиб, бақувват ва серҳосил қилиб ўстиряпти.

Шу кунларда Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхознинг парникларида иш қизғин. Теплица ёнида парникда бир миллион тупдан ортиқ эртаги карам кўчати чиринди тувакчаларга ўтқазиб қўйилди. Колхознинг Сталин участкасидаги парникда ҳам бир миллиондан ортиқ карам кўчати тайёрланди. Бу кўчатларнинг бир қисмини шаҳар аҳолисига сотиш мўлжалланади. Помидор кўчатидан эса 3 миллион тупдан ортиқроқ тайёрланади.

Колхозда 7 минг парник роми бор. Парник ва теплица ишлари учун 50 дан ортиқ киши, 20 дан ортиқ арава ва 5 та автомашина ажратилган.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Суратда: гулчи Зайниддин Фахриддинов теплицада.

А. Абалян фотоси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»
материаллари изидан

„Чорва қишлови муваффақиятли ўтказилсин“

Юқори Чирчиқ районида чорва қишловини намунали уюштирган кўпгина колхозлар билан бир қаторда, айрим хўжаликлар ҳам борки, уларда бу иш пайсалга солинмоқда. Жумладан «Коммуна», Жамбул номли, «Ленинизм», «Ленинобод» колхозларининг раҳбарлари бу муҳим ишга эътибор бермаётирлар. Натижада чорва молларини тўла-тўкис сақлаб қолиш хавф остида қолмоқда, деб ёзилган эди газетамизнинг шу йил 20 январь сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган материалда.

Район партия комитетининг секретари ўртоқ М. В. Кимнинг редакцияга маълум қилишича, материалда келтирилган фактлар текширишда тўла тасдиқланган. Материал район партия комитетининг бюроси ва район ижроия комитетининг қўшма мажлисида муҳокама қилинган. Йўл қўйилган камчиликларни бартараф қилиш юзасидан бир қатор амалий тадбирлар белгиланди. «Коммуна», Жамбул номли, «Ленинизм» ва «Ленинобод» колхозларининг раҳбарлари чорвачиликка эътиборсизлик билан қараганликлари учун қаттиқ огоҳлантирилди.

МУҲИМ ДАРСЛИК

«Ўрта ва олий мактаб» давлат нашриёти яқинда «Педагогика тарихи» номли дарсликни босиб чиқарди. Бу дарслик авторлар коллективи томонидан ёзилган бўлиб, унда педагогика фанининг тараққиёт босқичлари батафсил баён қилинган. Шунингдек, машҳур рус педагоглари ҳаёти ва ижодий фаолияти ҳақида ҳам маълумотлар берилган.

РСФСР Маориф министрлиги тасдиқлаган ўқув программаси асосида тайёрланган мазкур дарслик педагогика институтлари ва билим юртлари студентлари учун муҳим қўлланма бўлиб қолди.

Авторлар китобни ёзишда кўп йиллик педагогик тажрибалар ҳамда илмий-текшириш ишлари давомида тўпланган материаллардан кенг фойдаланганлар. Дарсликни тайёрлашда РСФСР Педагогика фанлари академиясининг педагогика тарихи ва назарияси илмий-текшириш институти ходимлари ҳам яқиндан ёрдам беришган.

Бу ерда шуни айтиш кераки, китобнинг ўзбекча нашри янги тарихий материаллар билан бойитилган. Айниқса, педагогика фанининг Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейинги давр тарихи янги ҳужжатларни ўз ичига олган.

«Педагогика тарихи» дарслигини ўзбек тилига таржима қилишда Н. Хабибуллаев, Ф. Эрғозиев, С. Салимий ва И. Хусанхўжаев ўртоқлар қатнашганлар.

Қ. ЖЎРАЕВ.

БАДИИЙ ҲАВАСКОРЛИК ИШЛАРИНИ ЯНАДА ЯХШИЛАЙЛИК

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ва уларнинг маданий савиясини оширишда халқ ижодий уйларининг зиммасига катта вазифалар юкланган. Шунинг учун ҳам область халқ ижодий уйи бу соҳада мунтазам амалий ишлар олиб бормоқда ва бу соҳада бир қатор ютуқларни қўлга киритмоқда.

Областимизда жуда кўп янги клублар, маданият уйлари, халқ театрлари ва маданият университетлари ташкил этилган. Шу кеча-кундузда областимизда 7 та шаҳар маданият уйи, 140 га яқин колхоз клуби меҳнаткашларга маданий-хизмат кўрсатмоқда.

Ўтган йили Оржоникидзе районининг маданият уйида рубобчилар ансамбли иш бошлади. Янгийўлда рақс ва музика тўгараги ансамблининг ишга тушиши меҳнаткашларнинг катта қувончига сабаб бўлди. Шу кеча-кундузда Янгийўл шаҳридаги маданият уйида халқ театри ташкил этиш учун қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Мирзачўлда, Янгиерда, Ўрта Чирчиқ районида, Чирчиқ шаҳрида, шунингдек областимизнинг бошқа шаҳар ва район марказларида бир қанча халқ театрлари ишга тушиб, ёш талантларни тарбиялаш соҳасида бирмунча ижодий ишлар қилиб қўйдилар. Шуниси қувончлики, халқ театрлари ўз репертуарларини маҳаллий авторларнинг замонавий асарлари ҳисобига бойитмоқдалар. Мирзачўлда қўйилаётган Мамадхоновнинг «Боқи ва соқи», М. Муҳамедовнинг «Роҳатой», Б. Раҳмоновнинг «Хўжайин кўчди» асарлари бунга далил бўла олади.

Ўрта Чирчиқ районидаги корейс халқ театри гарчи яқинда ташкил бўлган бўлса-да, ўз ижодий ишларини ҳар томонлама қизитиб юборган. Жуда кўп ёш талантлар театрга жалб қилинган.

Юқорида қайд қилиб ўтилган ютуқлар билан бирга, ишимизда талайгина камчиликлар ҳам борлигини тан олиш керак. Бу нарса айниқса 1960 йилнинг июль ойида Тошкентда бўлиб ўтган бадиий ҳаваскорлар тўгараги кўригида кўзга яққол ташланиб қолди. Кўрикка атиги 46 драматик коллектив қатнаша олди, холос.

Бунинг асосий сабабларидан бири шуки, район ва шаҳар маданият уйларининг раҳбарлари ёш талантлар билан ишлашда, уларни коллективга уюштиришда жуда сусткашлик қилдилар.

Гулистон район маданият уйи, шунингдек колхозларда ташкил этилган бадиий ҳаваскорлар тўгаракларида ҳам хона йўқлигидан машғулотлар ўз-ўзидан тўхтатиб қўйилган. Янгийўл, Сирдарё районлари, Янгиер шаҳридаги бадиий ҳаваскорлар тўгаракларида ҳам аҳвол яхши эмас.

Областимизда бадиий ҳаваскорлик ишларининг кўнгилдагидек олиб борилмаётганлигига асосий сабаблардан яна бири—кўпгина колхоз ва совхозларда ташкил этилган бадиий ҳаваскорлик тўгаракларига малакали раҳбарлар бириктиб қўйилмаганлигидир. Айрим бадиий хаваскорлик тўгаракларига музикадан мутлақо хабари бўлмаган кишилар раҳбарлик қилмоқдалар. Ана шундай камчиликларни тугатишда район партия ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлари район маданият уйларига яқиндан ёрдам бермоқлари керак.

Н. РАЗВОДОВСКАЯ,
область халқ ижоди уйининг методисти.

Мактаблардан дараклар

Юқори Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР 25 йиллиги» номли ўрта мактаб педагогик коллективи ўқув-тарбия ишларини ижтимоий-фойдали меҳнат билан қўшиб олиб бориш соҳасида яхши натижаларни қўлга киритаётир. Жумладан, мактаб ўқувчилари колхозчи ота-оналарга яқиндан ёрдам кўрсатиб, уларнинг ҳурмат-эътиборини қозондилар. Колхоз правлениеси меҳнатсевар ўқувчиларни яхши ишлаганликлари учун пул билан мукофотлади. Тўпланган 120 сўм ҳисобига мактабда радиоузель қуришга қарор қилинди.

Радиоузель иш бошлаганига бир ойча бўлиб қолди. Эндиликда ана шу радиоузель орқали мактаб янгиликлари мунтазам равишда эшиттириб турилмоқда.

А. Нуртоев.

Ўқув-тарбия ишларини амалий меҳнат билан қўшиб олиб боришда тўгаракларнинг роли каттадир. Буни яхши тушунган Тошкентдаги 2-мактаб коллективи тўгарак машғулотларини мунтазам равишда олиб боришга жиддий эътибор бермоқда.

Бу ерда тўгараклар учун алоҳида хоналар ажратилган. Яқинда «КПСС тарихи»ни ўрганиш тўгараги ишлай бошлади. Унга тажрибали ўқитувчи В. Цветков раҳбарлик қилаётир. Шунингдек, духовой оркестр тўгарагига ҳам кўпгина ўқувчилар қатнашаётир.

А. Эшматов.

Оққўрғон районидаги Сталин номли колхоз правлениесининг ташаббуси билан колхозда кечки ишчи-ёшлар мактаби очилди.

Ҳозир бу мактабда 50 га яқин колхозчи йигит-қиз билим олаётир. Ўқувчиларнинг билим олишлари учун бу ерда барча қулай шароитлар яратиб берилган. Шунингдек, тажрибали ўқитувчилар жалб қилинди.

З. Абдураҳмонов.

МЎҒУЛ ХАЛҚИНИНГ ЖАНГОВАР АВАНГАРДИ

(Мўғулистон халқ-революцион партиясининг 40 йиллиги муносабати билан)

Мўғул халқининг марксча-ленинча авангарди, унинг барча ғалабаларининг илҳомчиси ва раҳбари — Мўғулистон халқ-революцион партияси (МХРП) тузилганига бугун 40 йил тўлди.

МХРПнинг ташкил этилиши, унинг ғоявий ҳамда ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланиши Улуғ Октябрь социалистик революциясининг бевосита таъсири остида ўтди. Мўғул халқи икки асрдан кўпроқ вақт чет эл мустамлакачилари ва ички феодал-крепостниклар зулми остида азоб чекди. Аратлар оммасининг миллий-озодлик ҳаракати ўсиб ва мустаҳкамланиб борди. Бу ҳаракат 1919 йилда Мўғулистон автономияси тугатилиши муносабати билан айниқса кенг қулоч ёзди. Мўғулистон автономиясининг тугатилиши меҳнаткашлар аҳволининг янада ёмонлашувига олиб келди.

Бироқ, жанговар революцион партиясиз мўғул давлатининг миллий қайта тикланувига эришиб бўлмас эди. Худди шу даврда мамлакатда иккита яширин тўгарак вужудга келди. Бу тўгаракларга мўғул революционерлари Сухэ-Батор ва Чойбалсан бошчилик қилишди. 1920 йил ёзида бу тўгараклар ягона сиёсий ташкилотга — Мўғулистон халқ партиясига бирлашди. 1925 йили бу партиянинг номи Мўғулистон халқ-революцион партияси деб ўзгартирилди. 1921 йил 1 мартда бўлиб ўтган I съездда партия ташкилий жиҳатдан расмийлаштирилди, бу съезд партияни ва халқ оммасини мавжуд феодал тузуми ҳамда чет эл интервентларига қарши қуролли қўзғолон қилишга отлантирди. МХРП раҳбарлигида ва Совет Россиясининг қардошларча интернационал ёрдами билан Мўғулистон меҳнаткашлари қўлларига қурол олиб, 1921 йилдаги халқ революциясида ҳал қилувчи ғалабани қўлга киритдилар ҳамда ўз мамлакатларининг тўла ҳуқуқли эгалари бўлиб қолдилар.

МХРП вужудга келган кунидан бошлабоқ пролетар интернационализми ғояларини, мўғул ва совет халқлари ўртасидаги дўстлик ғояларини актив равишда ёйиб борди. У ўз фаолиятида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг тажрибаларидан ҳамда халқаро ишчилар ҳаракати ва революцион ҳаракат тажрибаларидан кенг фойдаланди. МХРП мўғул аратлари-чорвадорларининг манфаатлари ва орзу-умидларининг ҳимоячиси ва ифодачиси бўлиб қолди.

Халқ революцияси ғалаба қозонганидан сўнг МХРП ва халқ ҳукумати олдида мураккаб ва масъулиятли вазифалар — халқ ҳокимияти қўлга киритган ғалабаларни мустаҳкамлаш ва мамлакатнинг ривожланиши учун энг тўғри йўлни белгилаб олиш вазифалари кўндаланг бўлиб турарди. В. И. Ленин Мўғулистон халқ революцияси ва халқ давлатининг ривожланиш перспективаларига ғоят катта эътибор билан қаради. Мўғулистон мисолида Ленин илғор мамлакатларнинг ғалабага эришган пролетариати ёрдами билан қолоқ халқларнинг капитализмни четлаб ўтиб тараққий этиш йўли ғоясини конкретлаштирди ва янада ривожлантирди. Ленин Мўғулистонда социализм қурилишининг энг муҳим шартларидан бири сифатида кооперация тузишга катта аҳамият берди.

Мўғулистон халқ-революцион партиясининг 1924 йилда бўлиб ўтган III съезди капитализмни четлаб ўтиш орқали мамлакатни ривожлантириш йўли тўғрисидаги ленинча таълимотни партиянинг бош йўли сифатида қабул қилди. Ўттизинчи йиллар охирига келиб мўғул халқи ўз партияси раҳбарлигида ҳамда Совет Иттифоқининг ҳар тарафлама кўрсатган ёрдами билан феодалларнинг эксплуататорлик синфини тугатди ва Мўғулистоннинг чет эл капиталига иқтисодий жиҳатдан қарамлигига хотима берди. МХРПнинг X съезди (1940 йил) Мўғулистон Халқ Республикаси ўз тараққиётининг янги, социалистик босқичига қадам қўйганлигини таъкидлаб ўтди.

Иккинчи жаҳон уруши йилларида Мўғулистон халқ-революцион партияси совет халқининг герман фашизми ва япон милитаризмига қарши қаҳрамонона курашида унга мўғул халқининг ҳамма чоралар билан ёрдам қилишида ташкилотчи ва илҳомлантирувчи бўлди.

Урушдан кейинги даврда МХР меҳнаткашлари МХРП ва унинг ўртоқ Ю. Цеденбал бошчилигидаги Марказий Комитети раҳбарлигида мамлакатнинг барча иқтисодий ва маданий ҳаётида чуқур социалистик ўзгаришларни амалга оширдилар. Бунинг натижасида Мўғулистон Халқ Республикаси қолоқ мамлакатдан эндиликда кенг социалистик қурилишни амалга ошираётган аграр-индустриал давлатга айланди.

МХРПнинг 1958 йил мартида бўлиб ўтган XIII съезди жуда муҳим аҳамиятга эга бўлди. Съезд уч йил мобайнида, яъни 1960 йилга келиб, якка тартибдаги арат хўжаликларининг асосий қисмини кооперацияга бирлаштириш ҳақида қарор қабул қилди. Бунда ихтиёрийлик принципига қатъий амал қилинди. Лениннинг кооператив планига амал қилиб, СССРдаги колхоз қурилиши тажрибасидан ижодий тарзда фойдаланиб, Мўғулистон халқ-революцион партияси тарихан қисқа муддат ичида қишлоқ хўжалигида социалистик ўзгаришлар қилишга муваффақ бўлди. 1959 йил кузидаёқ МХРда арат хўжаликларини кооперативлаштириш тўлиқ тугалланган эди. Шу билан бир қаторда, Совет Иттифоқининг ёрдами билан катта майдондаги қўриқ ерлар ўзлаштирилди, бу эса 1960 йилдаёқ мамлакатни ўзида етиштирилган дон билан таъминлаш имконини берди.

Аратларни кооперативларга бирлаштириш тугалланиши билан мамлакатнинг бутун халқ хўжалигида социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари ғалабага эришди. Эксплуататор синфлар пайдо бўладиган иқтисодий база абадий тугатилди. Мўғулистон Халқ Республикаси кенгайтирилган социалистик қурилиш даврига кирди. «Шуни алоҳида уқтириб ўтмоқ лозимки,— деган эди МХРП Марказий Комитетининг биринчи секретари, МХР Министрлар Советининг раиси ўртоқ Ю. Цеденбал сайловчиларнинг 1960 йил 18 июндаги йиғилишида сўзлаган нутқида, — арат хўжаликларининг социалистик жамоат хўжаликлари йўлига тўлиқ ўтганликлари бизнинг мамлакатимизда шундай тарихий бурилиш деб ҳаққоний равишда баҳоланмоқдаки, у ўз аҳамияти жиҳатидан 1921 йилдаги халқ революциясига тенгдир».

Рўй берган чуқур социал ва иқтисодий ўзгаришлар МХРнинг 1960 йил 6 июлда қабул қилинган янги конституциясида қонун билан мустаҳкамланди. Конституциянинг 1-Моддасида бундай дейилади: «МХР— ишчилар синфи билан кооперативлашган аратларнинг иттифоқига асосланган ишчилар, кооперативлашган аратлар (чорвадор ва деҳқон аратлар) ва меҳнаткаш зиёлиларнинг социалистик давлатидир». МХР конституцияси ўз фаолиятида марксизм-ленинизмнинг ғолибона назариясига амал қилиб келаётган МХРПнинг жамият ва давлатнинг раҳбар ҳамда етакчи кучи сифатидаги ролини белгилаб берди.

Мўғулистон халқ-революцион партиясининг қирқ йиллиги ғоят қувончли кунларда ўтмоқда. Яқинда совет ва мўғул халқлари совет-мўғул муносабатлари тарихидаги шонли йилликни тантанали вазиятда нишонладилар. 27 февраль куни дўстлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартнома ҳамда Совет Иттифоқи билан Мўғулистон Халқ Республикаси ўртасидаги иқтисодий ва маданий ҳамкорлик тўғрисида Битимлар имзоланганига 15 йил тўлди. Бу машҳур тарихий ҳужжатлар марксча-ленинча пролетар интернационализми принципларига асосланади. Бу ҳужжатлар совет ва мўғул халқлари ўртасидаги қардошларча бузилмас дўстликнинг ифодасидир. Бу дўстлик жуда илгари ўрнатилган эди. У пайтларда социалистик тараққиёт йўлига ўтиб олган ёлғиз икки мамлакат мавжуд бўлиб, булар Совет Иттифоқи ва Мўғулистон Халқ Республикаси эди.

Мўғул халқи совет-мўғул шартномасининг 15 йиллигини ва ўз партиясининг қирқ йиллигини катта сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги билан кутиб олди. Республика меҳнаткашлари Мўғулистон халқ-революцион партиясининг раҳбарлиги остида уч йиллик халқ хўжалик планини (1958—1960 йиллар) муваффақиятли равишда бажардилар. Социалистик қишлоқ хўжалиги кўп тармоқли бўлиб қолди. Эскидан одат бўлиб қолган чорвачилик билан бир қаторда деҳқончилик ҳам катта роль ўйнамоқда. МХР саноати уч йиллик планни 103,1 процент қилиб бажарди. Бунда ялпи маҳсулотнинг ўртача йиллик ўсиши планда белгиланган 15 процент ўрнига 17,7 процентни ташкил этди.

Халқ хўжалиги ва маданиятни ривожлантиришнинг 1961—1965 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани мўғул халқи олдида улуғвор перспективаларни очиб беради. Бу планнинг бажарилиши республикада социализм қурилишини тугаллашда ҳал қилувчи қадам бўлади. Шуни айтиш кифояки, саноат ялпи маҳсулоти икки марта, экин майдонлари эса уч баравар ортади. Халқнинг моддий фаровонлиги ва маданий савиясини ошириш соҳасида катта тадбирлар белгиланмоқда.

Бу планни бажаришда 1960 йил 11 февраль ва 9 сентябрда Москвада имзоланган совет-мўғул иқтисодий битимларига мувофиқ, Совет Иттифоқи Мўғулистонга катта ёрдам беради.

Мўғулистон халқ-революцион партияси ва МХР ҳукумати ўз ташқи сиёсатида тинч-тотув бўлиб яшашнинг ленинча принципларига ҳамиша амал қилмоқда. Партия, ҳукумат ва бутун мўғул халқи БМТ Бош Ассамблеясининг XV сессиясида Совет ҳукуматининг бошлиғи Н. С. Хрушчев томонидан олдинга сурилган ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги Совет Иттифоқининг таклифларини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар.

МХРП социалистик лагернинг бирлиги ва жипслигини ҳамда бутун халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг сафларини муттасил мустаҳкамлаш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилмоқда.

МХРПнинг барча аъзолари ва Мўғулистон Халқ Республикасининг меҳнаткашлари коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Москва кенгашида қабул қилинган тарихий ҳужжатларни — Баёнот ва бутун дунё халқларига Мурожаатни зўр кўтаринкилик билан кутиб олдилар. МХРП Марказий Комитетининг январь ойи охирида бўлиб ўтган Пленуми бу ҳужжатларни тўла маъқуллади.

Социализм қураётган мўғул халқининг синалган раҳбари бўлган Мўғулистон халқ-революцион партияси ўзининг қирқ йиллик юбилейига жанговар марксча-ленинча партия сифатида келди.

В. ТИТКОВ.

СССР Ташқи ишлар министрлигининг ахбороти

15 февралда Теҳронда Эрон Ташқи ишлар министрлиги номидан ахборот эълон қилинди. Бу ахборотда айтилишича, Эронда «Совет Иттифоқи ҳукуматининг истагини эътиборга олиб ва Эроннинг яхши ниятда эканлигини изҳор қилиш» мақсадида Совет ҳукуматининг бошлиғи Н. С. Хрущчев билан учрашиш учун Эрон бош министрини Москвага юбориш тўғрисида қарор қабул қилинган.

Шу муносабат билан СССР Ташқи ишлар министрлиги қуйидагиларни хабар қилишни зарур деб ҳисоблайди.

СССР ва Эрон раҳбар давлат арбоблари ўртасида бир неча ой мобайнида фикр айирбошлаш натижасида Совет ҳукумати Совет-Эрон муносабатларини нормаллаштириш масалаларини ва ҳар иккала томонни қизиқтираётган бошқа масалаларни муҳокама қилмоқ учун Эрон томонининг Эрон бош министри Шариф Имомий бошчилигидаги Эрон ҳукумат делегациясини Москвага юбориш тўғрисидаги истагини маъқуллаганлигини ўтган йилнинг ноябрь ойидаёқ маълум қилган эди.

СССР ҳукумати Эрон делегациясининг 1960 йил декабрь — 1961 йил январь ойида Совет Иттифоқига келишига розилик билдирганида, Эрон томонининг ана шу сафарга берган эътиборини, шунингдек Эрон раҳбар доираларининг Совет Иттифоқига нисбатан ниятларини ана шу делегация орқали Совет ҳукуматига маълум қилишни истаганлигини ҳисобга олди. Шу билан бирга, Совет томони каби Эрон томони ҳам делегациянинг «яхши ният миссияси» ролини амалда бажара олиши учун Эрон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларни яхшилаш йўлларини қидириб топишга астойдил интиладилар. деган умид изҳор қилинди.

Кейинчалик СССР ҳукумати Эронда мажлисга сайлов ўтказилиши муносабати билан Эрон томонининг истакларига қўшилиб, Эрон ҳукумат делегациясининг Москвага келиш пайтини кечиктиришга рози бўлди. Делегациянинг келиш вақти алоҳида аниқланади.

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИДА

Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси президиумининг навбатдаги мажлисида Союз правлениесининг раиси И. Раҳимовнинг СССР Журналистлар Союзи пленумининг якунлари тўғрисидаги ахбороти тингланди.

Президиум яқин вақт ичида Ўзбекистон Журналистлар Союзи пленумини чақиришга қарор қилди. Пленумда КПСС XXII съездига тайёргарлик ва журналистларнинг вазифалари ҳақидаги масала муҳокама қилинади.

Мажлисда союз аъзоларининг ижодий ишларини янада ривожлантириш, уларнинг маҳоратларини такомиллаштириш билан боғлиқ бўлган бир қанча масалалар ҳам қараб чиқилди. Президиум союз ижодий секциялари: публицистика ва репортаж секциялари аъзоларининг составини тасдиқлади.

Президиум қишлоқ журналистларининг ўқишини ташкил қилиш ҳақидаги масалани ҳам қараб чиқди. (ЎзТАГ).

Халқаро аҳвол

А. Н. КОСИГИННИНГ ҲИНДИСТОНДА БЎЛИШИ

МАДОРАС, 27 февраль. (ТАСС). Кеча эрта билан Бхилаида Бхилаи металлургия заводини қурган совет ва ҳинд ишчилари ҳамда инженерларининг ҳамкорлиги шарафига қуриладиган обелиск пойдевори қўйилишига бағишланган кўп кишилик митинг бўлди.

Бу муҳим воқеага бағишланган тантанали маросимга СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Косигин ва унинг ҳамроҳлари келдилар.

Гулдурос қарсаклар остида А. Н. Косигин обелиск пойдеворига биринчи тош қўйди. Обелискка қуйидаги сўзлар ўйиб ёзилади:

«Дўстлигимиз Бхилаи заводида эритиладиган металлдек мустаҳкам бўлсин.

Н. С. Хрущчев.

1959 йил 5 февраль».

«Орзулар рўёбга чиқмоқда: Бхилаи—миллат онгида Ҳиндистон янги даврининг маънодор символи бўлиб қолган жойлардан биридир.

... Визит ва шахсан танишиш натижасида қадимги орзу шаклланиб бориб, ҳақиқат бўлиб қолмоқда — бўлажак Ҳиндистоннинг символи ва нишонасига айланмоқда, деган таассурот туғилди.

Жавоҳарлал Неру.

1957 йил 16 декабрь».

Шу ернинг ўзида, завод олдидаги майдонда митинг бўлди. Митингда А. Н. Косигин, завод бош директори Н. Ч. Шривастава ва заводнинг совет бош инженери Н. В. Голдин сўзга чиқдилар.

Митингдан кейин А. Н. Косигин ва унинг ҳамроҳлари Бхилаи металлургия заводининг иши билан танишдилар ва кокс-кимё, домна, мартен ва прокат цехларини кўздан кечирдилар.

СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Косигин ва унинг ҳамроҳлари бундан илгари совет ва ҳинд халқлари ўртасидаги дўстлик шарафига Бхилаи-Нагара райони яқинда барпо этилган «Дўстлик боғи»ни бориб кўрган эдилар. Совет меҳмонлари анбаҳ дарахтлари ўтқаздилар.

Тушдан кейин А. Н. Косигин Бхилаидан Мадорасга жўнаб кетди.

* * *

МАДОРАС, 28 февраль. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Косигин кеча Мадораснинг диққатга сазовор жойлари билан танишди, давлатга қарашли вагонсозлик заводида бўлди, Мадорас штати план комиссиясининг вакиллари ва ҳукумат аъзолари билан учрашди.

Шундан кейин, А. Н. Косигин маҳаллий матбуот вакилларининг илтимосига мувофиқ уюштирилган матбуот конференциясида сўзлади ва Ҳиндистонга қилган сафаридан олган таассуротлари тўғрисида гапирди. Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик истиқболларига тўхталиб ўтди, шунингдек Конгодаги аҳвол муносабати билан Совет Иттифоқининг позициясини баён қилиб берди.

Кечқурун А. Н. Косигин ва унинг ҳамроҳлари Мадорас штати губернатори Медхи томонидан СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари шарафига берилган зиёфатда ҳозир бўлдилар.

ХО ШИ МИН НУТҚИ

ХАНОЙ 27 февраль. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикасининг президенти Хо Ши Мин биз ишчилар синфи билан ва бутун дунё халқлари билан биргаликда марксизм-ленинизм байроғини баланд кўтариб борамиз, социалистик лагердаги мамлакатларнинг бирлигини мустаҳкамлаймиз, деди.

Президент Вьетнам умумий меҳнат конфедерациясининг II съездида сўзлаган нутқида республика касаба союзларининг социалистик қурилишдаги вазифаларига батафсил тўхталиб, қардош малакатларнинг Вьетнам Демократик Республикасига кўрсатаётган самимий ёрдамига ва уларнинг социализм қурилиши соҳасидаги тажрибаларига юксак баҳо берди. Хо Ши Мин Вьетнам меҳнаткашларини Совет Иттифоқидан ва бошқа социалистик мамлакатлардан ўрнак олишга чақирди.

БЕЛЬГИЯНИНГ БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИДАГИ МОЛ-МУЛКИ СЕКВЕСТР ҚИЛИНДИ

ҚОҲИРА, 27 февраль. (ТАСС). Бельгия Бирлашган Араб Республикаси билан дипломатия муносабатларини узганлиги сабабли, Бирлашган Араб Республикасининг президенти Носир Бельгиянинг Бирлашган Араб Республикасидаги мол-мулкини секвестр қилиш (ушлаб қолиш) тўғрисида декрет чиқарди.

Бельгиянинг секвестр қилинган мол-мулкининг умумий қиммати тахминан 6 миллион миср фунти миқдоридадир. Секвестр қилиш тўғрисидаги декрет Бельгиянинг 10 компаниясига қарашли мол-мулкларига нисбатан жорий қилинади.

ДОВУЛ ҚУРБОНЛАРИ

ЛОНДОН, 27 февраль. (ТАСС). Ўтган йил октябрь ойида Шарқий Покистонда бўлиб ўтган довул натижасида 14.174 киши ҳалок бўлган, деб хабар беради Рейтер агентлигининг мухбири Читтагонгдан (Шарқий Покистон).

Шарқий Покистон губернатори генерал Аъзамхон бу хабарни изоҳлаб, довулнинг асосий кучини ўз устига олган Читтагонгнинг ёлғиз ўзидагина 9.600 киши ҳалок бўлганлигини таъкидлаган.

ЛАОСДА ЖАНГЛАР

ХАНОЙ, 27 февраль. (ТАСС). Лаосда ҳукумат қўшинлари билан исёнчилар ўртасида жанглар давом этмоқда. Лаосдан хабар берилишича, 24 февралда исёнчилар Хумлар водисидаги Фусунг мустаҳкамланган пунктига атака қилишга тўрт марта уринганлар. Дастлабки икки атакани ҳукумат қўшинлари артиллерия ўти билан даф этганлар. Тўртинчи атака вақтида исёнчилар миналаштирилган далага дуч келганлар ва ҳукумат қўшинларининг кучли ўти остида қолиб, тумтарақай қочганлар. Жанг майдонида исёнчилардан ўнлаб ўликлар ва ярадорлар қолган.

КОНГОДА АҲВОЛ

НЬЮ-ЙОРК, 27 февраль. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири Патрик Мэсси Леопольдвилдан хабар беради:

Конго пойтахтида тартибсизлик ва руҳ тушкунлиги ҳукм сурган бир пайтда марҳум Патрис Лумумбага содиқ бўлган ва яхши қуролланган қўшинлар аҳолининг қувватлашидан фойдаланиб, якшанба куни Леопольдвиль томон силжидилар.

Разведканинг хабарларида айтилишича, бу қўшинлар юк машиналарида бормоқдалар ва ўзларига қўшилишни истаган янги аскарларни ўз сафларига олиш учун қишлоқларда тўхтаб ўтмоқдалар.

НЬЮ-ЙОРК, 27 февраль. (ТАСС). Антуан Гизенга бошлиқ қонуний ҳукуматнинг қўшинлари Касаи вилоятининг асосий шаҳри Лулуабургни ва Порт-Франкини битта ҳам ўқ узмай ишғол қилиб, муваффақиятли ҳужумларини давом эттирмоқдалар.

Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлигининг мухбири Леопольдвилдан хабар беради: Қонуний ҳукуматнинг қўшинлари Леопольдвиль вилояти территориясида жойлашган Киквит шаҳрининг чеккаларига кирдилар. Мухбирнинг ёзишича, қонуний ҳукумат қўшинларига «ҳеч қандай қаршилик кўрсатилмаётир. Илгари Лумумбага қарши деб ҳисобланган гарнизонлар ўқ узмай таслим бўлмоқдалар ва ҳукумат қўшинлари сафига қўшилмоқдалар».

ПАРИЖ, 27 февраль. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Конгодаги қўшинлари Мобуту ва Чомбе шайкаларидаги каллакесарларга хомийлик қилмоқдалар. Улар Гизенга бошлиқ қонуний ҳукумат қўшинларининг илгари силжишига ҳар қандай йўллар билан ҳалақит бермоқдалар.

Франс Пресс агентлигининг мухбири Леопольдвилдан хабар беради: «Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қўмондонлиги бугун Антуан Гизенга қўшинларининг илгари силжишини тўхтатиш тўғрисида уни огоҳлантирди ва бу қўшинларни Шарқий вилоятда ўзлари ҳаракат бошлаган базаларга қайтариш учун дарҳол чоралар кўришни талаб қилди».

НЬЮ-ЙОРК, 27 февраль. (ТАСС). Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлигининг мухбири Леопольдвилдан хабар беради: Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Конгодаги қўшинлари қонуний ҳукумат қўшинлари ишғол қилган Лулуабург шаҳри аэродромини ўз «назорати»га олдилар.

ЛОНДОН, 27 февраль. (ТАСС). Қонуний ҳукумат қўшинларининг ҳужуми Конго халқига хиёнат қилган сотқин қўғирчоқлар қароргоҳини ваҳимага солиб қўйди.

Рейтер агентлиги мухбирининг хабар беришича, Мобутунинг Леопольдвиль лагеридаги штабида хизмат қилаётган офицерлар ўз ихтиёрларидаги кучлар ёрдами билан «Стэнливиль қўшинларининг илгари силжишини тўхтата олишлари»га шубҳа билан қарамоқдалар.

ПАРИЖ, 27 февраль. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги мухбирининг Леопольдвилдан берган хабарига қараганда, Касавубу бугун Катанга сепаратчиларининг бошлиғи Чомбега мурожаат қилиб, «ўлим хавфи пайдо бўлган бир пайтда» бирлашишга чақирган.

ОНАМГА...

А. Абалян фотоэтюди.

Тошкент янгиликлари

«МИРЗО УЛУҒБЕК» ТРАГЕДИЯСИ

Ҳамза номли Ленин орденли ўзбек давлат академик драма театрининг ижодий коллективи ёзувчи Мақсуд Шайхзоданинг «Мирзо Улуғбек» номли трагедиясини саҳнага тайёрламоқда. Бу янги спектаклни Ўзбекистон ССР халқ артисти, режиссёр А. О. Гинзбург саҳналаштирган. Саҳна безаклари устида Ўзбекистон ССР халқ рассоми Ҳ. Икромов катта ижодий иш олиб борди. Асар музикасини композитор М. Левиев ёзган.

Спектаклдаги асосий ролларни театрнинг етакчи артистлари ижро этадилар. XV асрнинг буюк астрономи, машҳур ўзбек олими Мирзо Улуғбек роли СССР халқ артисти Шукур Бурҳоновга топширилган. Артистка Эркли Маликбоева Феруза ролини ижро этади. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Зикир Муҳаммаджонов ва артист Саид Қосимов асарда Улуғбекнинг ўғли Абдуллатиф образини гавдалантирадилар. Спектаклдаги муҳим ролллардан яна бири — Гавҳаршодбегим образини талқин этиш театр артисткаларидан Тошхон Султонова билан Зайнаб Садриевага топширилган.

Бу асардаги ролларни ижро этишда ҳаммаси бўлиб 40 киши қатнашади.

— Шайхзоданинг «Мирзо Улуғбек» трагедияси менга жуда ёқди,— дейди постановкачи режиссёр ўртоқ Гинзбург. — Асар конфликти ота билан ўғил, яъни Улуғбек билан Абдуллатиф ўртасидаги кескин синфий кураш жараёнида ривожланиб боради. Биз кучли эҳтирос билан ёзилган бу янги тарихий асар устида кунт билан ишламоқдамиз.

Тошкентлик тамошабинлар яқин кунлар ичида ана шу спектаклни кўришга муяссар бўладилар.

РАДИО ВА ТЕЛЕВИДЕНИЕ ХОДИМЛАРИ СЕМИНАРИ

Тошкентда Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистоннинг жанубий областлари радио ва телевидениеси қишлоқ хўжалик эшиттириши бўйича редакторларининг семинари иш бошлади.

Семинар қатнашчилари радио ва телевидение орқали қишлоқ хўжалиги темаларидаги эшиттиришлар савиясини янада яхшилаш, эшиттиришнинг қулай формаларини оммалаштириш масалаларини муҳокама қилмоқдалар ва ўзаро тажриба алмашмоқдалар.

Семинар қатнашчилари Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги радио ва телевидение бош бошқармаси вакилининг «Пахтакор механизаторларининг илғор тажрибаларини пропаганда қилиш тўғрисида»ги докладини тингладилар, Ўрта Осиё машина-синаш станциясида бўлиб, пахтакорлар учун тайёрланган янги машиналар билан танишдилар, донгдор механизатор Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентин Тюпко билан суҳбатлашдилар.

Семинар давом этмоқда.

МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН ЦЕХ

Қуруқ рух белиласи лак-бўёқ ва резина саноатини ривожлантиришда ҳамда медицина учун жуда зарур нарса ҳисобланади. Шу вақтгача қуруқ рух белиласи республикамиз эҳтиёжлари учун иттифоқнинг бошқа шаҳарларидан келтирилар эди.

Республика халқ хўжалиги учун зарур бўлган қуруқ рух белиласига нисбатан эҳтиёжни тўла қондириш мақсадида Тошкентдаги лак-бўёқ заводида шу маҳсулотни ишлаб чиқарадиган янги цех қуришга қарор қилинган эди. Ҳозир йилига бир неча минг сўмлик маҳсулот берадиган бу цех ишга тушириш арафасида. Янги цехда барча ишлаб чиқариш жараёни тўла механизациялашган бўлади. Ишчилар ишлаб чиқариш процессларини кузатиб турадилар, холос. Цехда ўрнатилаётган «ақлли» машина ва ускуналарни Горький, Киев, Саратов Халқ хўжалиги кенгашларининг корхоналари юбормоқдалар.

БИТТА АГРЕГАТ — ТЎРТТА ҚЎЙЛАК КАШТАСИНИ ТИКАДИ

Тошкентдаги 2-тикувчилик фабрикасининг биринчи цехида янги конвейер ишга туширилди. Бу агрегат бир йўла қиз болаларнинг бир неча фасондаги кўйлагини тикиши мумкин. Илгари ҳар бир фасондаги кўйлакни айрим киши тикканида меҳнат унумдорлиги паст бўлиб, кўплаб бракка йўл қўйиларди. Янги конвейер эса ана шу операцияни бажаришда меҳнат унумдорлигини бир неча баравар ошириш билан бирга, кўйлаклар сифатини ҳам яхшилашга олиб келди.

Яқинда кўйлакларга кашта тикадиган, такомиллаштирилган агрегат ишга туширилди. Бу агрегат бир йўла 4 та кўйлакка кашта тикади, уни атиги бир ишчи бошқаради.

Телевизор экранида

1 МАРТДА

19.00. «Истиқбол эгалари» — телевизион журнал.

19.50. «Африканинг содиқ фарзанди» — адабий эшиттириш.

20.10. «Меҳнат кашларнинг саволларига жавоблар».

20.30. «Ўзбекистон композиторлари ижодида йил фасллари ва табиат».

21.00. «Ака-ука Ершовлар» телевизион спектаклининг иккинчи қисми.

22.40. Сўнгги ахборот.

Редактор З. И. ЕСЕНБОЕВ.

АМЕРИКА ФЕРМЕРЛАРИНИНГ АҲВОЛИ

АҚШ қишлоқ хўжалиги катта қийинчиликларни бошидан кечирмоқда. Сўнгги йилларда АҚШда тирикчилиги ўтмай қолган юз минглаб фермер хўжаликлари қишлоқ районларидан оммавий равишда кетиб қолаётирлар.

Нью-Джерси штатининг Нью-Йоркдан автомобилда икки соатлик йўл бўлган жанубий қисмларида ҳувиллаб ётган юзлаб фермаларни учратиш мумкин. Бундан бир неча йил муқаддам бу фермаларнинг ҳар бирида 2-3 мингтадан товуқ бор эди, ҳосилдор ерларида эса жўхори ўстириларди. Майда фермерлар механизациялашган йирик паррандачилик корхоналари билан рақобат қилаолмай синдилар. Уларнинг паррандахоналари ҳозир бўм-бўш, бузилиб-ёрилиб кетмоқда. Экин экиладиган ерларда эса ўт-ўланлар ўсиб ётипти.

«Бизнес фарминг» журналининг маълум қилишича, Нью-Джерси штатидаги паррандачилик фермаларининг сони 1954 йили 6700 та бўлган бўлса, 1959 йили охирига келиб булардан 3600 та қолди. Фермерлар қандай бахтсизликка учрадилар? Улардан бири менга, бир неча ой сарсон-саргардон бўлганидан кейин маҳаллий машинасозлик заводига аранг жойлашиб олганлигини айтди. Иккинчи бир фермер қишлоқ хўжалигидан воз кечиб кетганига ярим йил бўлибди, ҳамон иш қидириб, бекор юрган экан.

Мамлакатнинг бошқа районларида ҳам шундай процесс давом этмоқда. Масалан, маккажўхори ва чўчқачилик макони Айова штатини олайлик. Бу штатнинг аҳолиси ўзининг ажойиб маккажўхорилари билан ҳақли равишда фахрланади. Аммо Айова штатидаги фермерларнинг ҳаммаси ҳам бирдай яхши яшайдими?

Айрим бой фермерлар ҳақиқатан ҳам ошиб-тошиб кетмоқдалар. Агар сиз уларнинг далаларини айлансангиз, Айова фермерлари бой-бадавлат экан, деган фикрга боришингиз мумкин. Лекин Американинг бошқа штатларида бўлгани сингари Айовада ҳам бой фермерлар сони унча кўп эмас. Айовада ҳар йили ўрта ҳисобда 3 минг фермер хонавайрон бўлади. Агар бу штатда 1954 йили 193 мингга яқин фермер бўлган бўлса, 1959 йилга келиб уларнинг сони 175 мингдан ҳам камайиб кетди. Хонавайрон бўлган фермерлардан қолган ерларнинг бир қисми бой фермерларга ўтади, қолган қисми эса бўш ётади.

Расмий равишда ўтказилган аҳоли рўйхатининг маълумотлари фермерларнинг хонавайрон бўлиш процесси қанчалик чуқурлигини яққол кўрсатиб турибди. Мамлакатда 1945 йили қарийб 6 миллион ферма бор эди, 1959 йилга келиб уларнинг сони 4,6 миллионга тушиб қолди. Жануб пахтакорлари, Нью-Джерси паррандачилари, Нью-Йорк сабзавотчилари, Айова маккажўхорикорлари ва Канзас ғаллакорлари хонавайрон бўлаётир.

Мен Лонг-Айленд оролининг шарқий қисмида далаларда картошкалар ириб-чириб ётганини кўрдим. Фермаларнинг «маҳсулдорлигини камайтириш» мақсадида атайин шундай қилинаётир. Ваҳоланки, айни вақтда дарбадар кезиб юрган камбағал батраклар — ҳосил йиғим-теримида ишлатиш учун Флоридадан бу ерга келтирилган негрлар эртага қоринларини нима билан тўйғизиш ғамида юрибдилар.

Фермерларнинг хонавайрон бўлиш процесси давом этмоқда, бу процесс суръати тобора ошмоқда. «Уолл-стрит джорнэл» газетаси мамлакатда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг қандай сотилаётганлигини ўрганиб, маълум қилишича, «ўтган қишда фермалардан қочиш суръати бундан олдинги йилдагига қараганда анча кўп бўлди, балки сўнгги 25 йил ичидаги қочишдан ҳам кўп бўлди». Газетанинг таъкидлашича, фермалардан фермерларнинг кўплаб қочиб кетаётганлигига сабаб уларнинг даромади камайиб кетганлигидир.

Фермерларнинг сўнгги йиллардаги даромадлари ҳақидаги маълумотлар «Уолл-стрит джорнэл» газетасининг изоҳини тўла тасдиқлайди. АҚШда қишлоқ хўжалигидан олинган даромад 1947-1949 йилларда (солиқларни тўлагандан кейин) йилига 15,7 миллиард долларни ташкил этган. 1959 йилга келиб бу рақам 11,3 миллиард долларга тушиб қолди. Деҳқончилик министрлигининг маълумотига кўра, қишлоқ хўжалиги даромади 1960 йилда ҳам қарийб ўтган йилгича бўлган. Фермерлар даромадларининг сезиларли даражада камайгани устига, улар сотиб оладиган товарларнинг баҳоси 1947-1949 йиллардагига нисбатан 3,1 марта қимматлашди.

Ишлаб чиқариш устама харажатлари, қарз процентларини ва бошқа қарзларни тўлагандан сўнг кўпчилик фермерлар оиласи йилига минг доллардан ҳам кам даромад қилади. Бундай фермерлар «Америка овози» пропагандистлари ўз радио эшиттиришларида тасвирлаётгандек роҳат-фароғатда яшаётганлари йўқ, улар нураб ётган, бўялмаган, эскириб кетган кулбаларда яшамоқдалар. Улар кийим-кечакка, кўпинча эса озиқ-овқатга ҳам муҳтож ҳолда кун кечирмоқдалар. Қишлоқ камбағалларининг бундай аянчли кулбаларда яшаётганликларини ғарбий Виржиния, Кентукки ва Теннесси каби «қолоқ» тоғлик штатлардагина эмас, балки Ўрта Ғарб штатларининг ҳамда Атлантик ва Тинч океанлари қирғоқларидаги серҳосил ерларида ҳам учратиш мумкин.

Фермерларнинг даромади камайган сари уларнинг банклар ва савдогарлардан қарзлари ошиб бормоқда. 1960 йили фермерларнинг бундай қарзлари ҳаммаси бўлиб рекорд даражага — 22,9 миллиард долларга етди, яъни 1950 йилдагидан икки баравар кўпайди. Деҳқончилик министрлиги мутахассисларининг айтишича, 1961 йилнинг бошида фермерлар қарзи суммаси қарийб 26 миллиард долларга етади. Қарз ҳисобидан судхўрларнинг олаётган (ўрта ҳисобда йилига етти процентдан) процентлари ҳам қарздорлар сони ва қарз пул миқдорининг ошишига сабабчи бўлаётир. Банклар қарзни тўлай олмаган фермерларнинг мол-мулкини тортиб оладилар. «Нью-Йорк таймс» газетасининг мухбири хабар қилишича, Джаспер районида (Айова штати) кўпгина фермерлар йилнинг муайян ойларида шаҳарларда ишлайдилар. Шу йўл билан улар олган қарзларининг процентларини тўлайдилар ва тирикчилик учун маблағ топадилар.

АҚШ қишлоқ хўжалигида 2,3 миллион ишчи-батрак бор. АФТ-КППнинг яқинда эълон қилган докладида қишлоқ хўжалиги ишчилари америка ишчилар синфининг энг аёвсиз эксплуатация қилинаётган қисми деб характерланади. Ишчиларнинг бу категорияси ишсиз қолганида страхование, ишлаб турганида бахтсиз ҳодисага учрагани учун компенсация ва бошқа нафақалар олиш ҳуқуқларидан маҳрумдир.

АҚШда 2,3 миллион қишлоқ хўжалик ишчиларининг 400 мингги мавсумий иш излаб, штатдан-штатга кўчиб юради. Мексика, Пуэрто-Рико ва Кариб денгизининг бошқа районларидан келган 400-500 минг ишчилар ҳам америкалик кўчиб юрадиган батраклар ёнига қўшилади. Буларнинг ҳаммаси жуда оғир аҳволда кун кечирмоқдалар. Калифорния штатидан сайланган конгресс аъзоси Джеймс Рузвельт кўчиб юрадиган қишлоқ хўжалиги ишчиларининг аҳволи жуда оғирлигини таъкидлаб шуни эътироф этдики, бундай ишчи «йилнинг атиги учдан бир қисмида иш билан таъминланади; унинг оила аъзолари сил касалига мубтало; унинг болалари чала савод ва чалақурсоқ; унинг ишчилик ва оталик қадри-қиммати маҳв этилган».

Озиқ-овқат саноатининг монополистлари фермерлардан маҳсулотларни арзон-гаров сотиб оладилар-да, истеъмолчиларга ғоят қимматга сотадилар. Бу корпорацияларнинг даромадлари йил сайин кўпайиб бормоқда. 1960 йилнинг дастлабки 9 ойида озиқ-овқат саноати 39 корпорациясининг даромади беш процент кўпайди ва ҳаммаси бўлиб 225 миллион долларни ташкил этди.

Яқинда бир қишлоқ хўжалик журнали фермерларнинг қандай таланаётганлигини қуйидагича тасвирлаб берди: «Сизлар 1958 йили нонга ўрта ҳисобда 19,3 центдан тўладинглар. Бу пулнинг 3,1 центини дўкончи ўзига олди, 11,2 центини кўтара сотувчи нонвой олди. Фермер 3 цент олди. Қолган 2 цент ташиш, ортиш, туширишва бошқа харажатларга сарфланди». Шунингдек, банклар ва страхование компаниялари ҳам қарзга ботган фермерлардан ҳаддан ташқари юқори порцентлар олиб боймоқдалар.

Америка матбуотида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари «ортиқчалиги» проблемаси тўғрисида кўп ёзадилар. Давлат омборларида бундай «ортиқча» запаслар миқдори муттасил ошиб бормоқда ва бу билан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотишда мавжуд бўлган кризис янада чуқурлашмоқда. Ҳозирги вақтда ғалла, пахта, маккажўхори ва чорвага бериладиган ғалланинг давлат запаси тахминан 9 миллиард долларлик бўлиб қолди.

Ҳисобсиз дон-дунларга давлат омборларида мита тушиб ётибди, ваҳоланки сайловолди кампаниясида Д. Кеннеди эътироф этишига қараганда, ҳар куни 17 миллион америкалик оч ҳолда ёстиққа бош қўймоқда.

Миллионерлар ва ишсизлар мамлакати, «ортиқчалик»лар, муҳтож ва оч-яланғочлар мамлакати — капиталистик Америкадаги қарама-қаршиликлар ана шундай.

Г. ФРИМЕН.

Нью-Йорк шаҳри.

Тошкентнинг томоша залларида

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/III да **Шаҳризода, Штраусиана, Болеро**, 2/III да **Марварид қидирувчилар**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/III да **Алишер Навоий**, 2/III да **Ҳамза**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/III да **Равшан ва Зулхумор**, 2/III да **Раис уйланармиш**.

КИНО

Граф Монте-Кристо (1 ва 2-серия) — «ВАТАН», «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Шимол камалаги — «МИР», НАВОИЙ номли, «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ РЕСПУБЛИКА КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНИГА

ЖАҲОНДА ШУНДАН БАҲСЛАШАДИЛАР

НОМЛИ ЯНГИ РАНГЛИ ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМ ЧИҚАРДИ.

Сценарий автори — **А. Михалевич.**

Режиссёр — **К. Лундишев.**

Бу фильм Украина саноати ва қишлоқ хўжалигида техника соҳасида эришилган ютуқлар билан таништиради, совет кишилари фаровонлигининг қандай ўсаётганлигини ҳикоя қилади.

Фильмни Киев илмий-оммабоп фильмлар студияси 1960 йилда ишлаган.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

3, 4 мартда

АФҒОНИСТОН РАДИОСИ АРТИСТЛАРИ

ижросида

КОНЦЕРТ

(14 кишидан иборат)

Концерт кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

1 мартдан

ОЗАРБАЙЖОН ДАВЛАТ ЦИРКИ,

Жаҳон экс-чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери

ГРИГОРИЙ НОВАК

гастроллари

Тамошалар давомида қизиқчи артист ака-ука **Ширманлар** қатнашади.

Билетлар сотилмоқда.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 01516.

Нашр. Б. 1543.